

Jesenice dz

Novice

220040191,11

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS •

NI
I C E

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS

NOVICE

števila 11, november 2004

**nova
linija
za
toplotno
obdelavo
debele
pločevine -
drugič**

Poštšina plačana pri pošti 42

OBČINSKA KNJIŽNICA JESE.
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

KAZALO

stran 4

NOVA LINIJA ZA TOPLOTNO OBDELAVO DEBELE PLOČEVINE - DRUGIČ

Nova valjčna peč v liniji Drever bo skoraj polovico krajša od sedanje in bo prostorsko omogočila postavitev novega peskarskega stroja na vstopni strani.

stran 7

OPTIMIZACIJA OBRATOVANJA VOD

Na sistemu 20 ključev nadaljujemo s pilotnim projektom na pobudo vodstva PC Vroča predelava. Tokrat smo se s projektnim pristopom »lotili« optimizacije obratovanja naprave VOD. Glavni cilj projekta je izdelati 12 talin nerjavnih jekel dnevno.

stran 14

V ACRONIJU BOMO LETOS PRVIČ PODELILI PANTZEVO PRIZNANJE

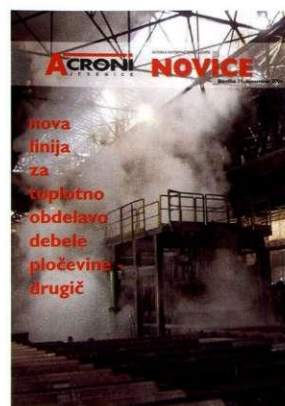
Pantzevo priznanje je bilo prvič podeljeno leta 1973 ob stoletnici izuma postopka za pridobivanje feromangana v plavžih. Priznanje se podeljuje za življenjsko delo pri razvoju podjetja kot moralna potrditev prejemniku, da v naših očeh uživa enako spoštovanje in ugled kot nekoč veliki izumitelj Pantz.

stran 19

NOTRANJA IN ZUNANJA PRESOJA SISTEMA RAVNANJA Z OKOLJEM

Na osnovi pridobljenih dokazil sta presojevalca ugotovila, da je sistem ravnanja z okoljem vsaj v presojanem delu učinkovit ter naravnan tako, da vodi v stalno izboljševanje ravnanja z okoljem. Vse parametre, ki bi lahko privedli do negativnih vplivov na okolje, pravočasno prepoznamo, izboljšanje pa vključujemo v poslovne cilje Acronija.

Novice
Interni informacijski časopis
Acroni Jesenice

števila 11, november 2004

uredniški odbor:
Ljubo Osovnikar,
Polonca Marjanovič,
Lilijana Markež,
Nataša Karo
Alenka Kosmač

fotografije:
Tone Kelbl,
Lilijana Markež,
arhiv Acroni
arhiv Tiskarna
knjigoveznica Radovljica,
Muzej Jesenice

križanke in uganke:
Drago Ronner

oblikovanje in tisk:
Tiskarna knjigoveznica
Radovljica

Novice izhajajo enkrat
mesečno.

naklada: 2000

vse se spreminja – edina stalnica v življenju je ta, da se vse spreminja

Omejena misel še kako dobro velja tudi za družbo ACRONI, saj je kot naslednica Železarne Jesenice na področju ploščatega jekla doživela vrsto korenitih sprememb, ki so ji omogočile ne samo preživetje, ampak tudi prepotreben razvoj.

Debela pločevina je eden nosilnih programov, ki se vedno bolj usmerja v izdelavo in prodajo specialne pločevine, predvsem nerjavne. Že v tem trenutku smo eden od pomembnejših evropskih proizvajalcev nerjavne debele pločevine, kar mislimo v prihodnje tudi ostati. Še več, skušamo si pridobiti še močnejši položaj na svetovnem tržišču, ki bo omogočil tudi dolgoročno preživetje.

Ravno tako je za nas pomembna tudi toplotno obdelana pločevina – iz visokotrdnih, obrabnoodpornih ter orodnih jekel. Naše najboljše možnosti pa so na debeli pločevini iz nerjavnih jekel.

Za dosego teh ciljev je izredno pomembno sistematsko in pravilno vlaganje. Prava in dobro izvedena naložba omogoča podjetju razcvet, zgrešena in slabo izvedena pa ga lahko pokoplje. Te nevarnosti se v PC PDP dobro zavedamo, zato skušamo vse naložbe temeljito premisliti, pregledati različne možnosti in na koncu najti najoptimalnejšo rešitev. Vsaka ideja, naj bo na prvi pogled še tako čudna, je dobrodošla.

O naložbah v preteklosti ne bi izgubljal preveč besed, saj so bili bralci Novic o tem sproti obveščeni. Povedati pa moram, da je bil namen vseh doslej izvedenih naložb odpravljanje ozkih grl v proizvodnem procesu. Prva prava naložba za koreniti zasuk proizvodnje v smeri večje realizacije in dodane vrednosti na zaposlenega pa je pred kratkim potrjena nabava linije za toplotno obdelavo v vrednosti 17 milijonov EUR, ki jo v teh Novicah podrobneje predstavlja vodja projekta g. Kunšič. S to naložbo bomo podvojili količino nerjavne pločevine, potrojili količino ostale specialne pločevine, močno znižali porabo energije in izboljšali kakovost. Postali bomo še bolj konkurenčni. Jasno je, da s tem razvoj še ni končan, zato v prihodnosti snujemo nove spremembe. V strategiji razvoja do leta 2010 načrtujemo nadaljnje povečanje nerjavne pločevine, za kar pa bo potrebno dodatno vlaganje v nove aggregate. Predvidena je nova moderna lužilnica, moderno odpremno skladišče, zamenjava dotrajane razrezne linije Sack z novo, optimalnejša ureditev transportnih poti in še vrsto manjših, zato pa nič manj pomembnih vlaganj. Skratka, PC PDP se spreminja v moderen proizvodni obrat.

Pri tem moram še omeniti zelo pomembno skrb za vzgojo in izpopolnjevanje kadrov, ki edino lahko zagotavlja, da današnja vizija postane jutrišnja realnost.

Direktor PC Predelava debele pločevine
dr. Slavko Ažman

NOVA LINIJA ZA TOPLOTNO OBDELAVO DEBELE PLOČEVINE - DRUGIČ

V prejšnji številki Novic smo poročali o podpisu pogodbe za dobavo nove linije za toplotno obdelavo debele pločevine. Največja naložba v zadnjih osmih letih, vredna 17 mio EUR, bo omogočala podvojitev proizvodnje nerjavne debele pločevine.

O projektu smo že pisali tudi v četrti številki

letšnjih novic. Podrobno smo razložili vzroke in težave, ki so nas vodile k razmišljanju o obnovi obstoječih agregatov in hkrati postavitvi novih peči za toplotno obdelavo predvsem nerjavne pločevine, manj pa je bilo povedanega o samih pripravah, zbiranju ponudb in na koncu izboru najustrežnejšega ponudnika.

Iskanje informacij in prvi stiki s potencialnimi ponudniki so bili vzpostavljeni pred poltretjim letom. Zahteve in rešitve so se med pogovori s potencialnimi dobavitelji spreminjale in dopolnjevale. Od prvotne inačice nove koračne peči in nato treh komornih peči v novi liniji smo v PDP nazadnje pripravili najugodnejšo, ki po našem mnenju dobro rešuje toplotno obdelavo debele pločevine za daljše obdobje.

Na objavo projekta smo prejeli pet ponudb izvajalcev. V prvi fazi tehničnega ocenjevanja smo izločili dva italijanska ponudnika. Razlog za izločitev je v obeh primerih nesprejemljiva oprema za ohlajanje plošč. V ožji izbor smo uvrstili družbo LOI Thermprocess GmbH iz Essna, družbo Maerz – Gautschi Industrieofenanlage GmbH iz Düsseldorfa in družbo Wellman Furnaces iz Birminghama.

Z vsemi tremi ponudniki smo imeli tako tehnične kot tudi komercialne razgovore vse do končnega izbora in podpisa pogodbe. Kot najustrežnejši ponudnik je bila soglasno izbrana družba Wellman iz Velike Britanije. Pogodba z izvajalcem je bila slovesno podpisana 14.

oktobra na sedežu koncerna v Ljubljani. Odločilno dejstvo, ki je prevesilo odločitev v njeno korist, je izvirna tehnološka rešitev z odličnimi referencami že več let delujočih naprav na Švedskem in v Veliki Britaniji. Investicijska vrednost ponudbe družbe Wellman je sicer najvišja, vendar že preprost izračun pokaže, da je dolgoročno njihova tehnologija najcenejša. Brez upoštevanja razlik v opremi, ki daje prednost Britancem, bo razlika v ceni izničena najkasneje v šestih letih. Če primerjamo ponudbe z enako opremo, je cena izenačena že po slabih dveh letih normalnega obratovanja.

Dobava in montaža opreme Wellman je razdeljena v tri sklope:

Sklop 1 zajema zamenjavo obstoječe električne Ebner kalilne peči z novo plinsko pečo z nizko emisivnimi rekuperatorskimi gorilniki, novim zakladalnim vozom, sistemom za hlajenje ohlajevalne vode in pripadajočo elektro opremo in opremo za procesno vodenje.

Sklop 2 obsega dve novi komorni plinski peči z nizko emisivnimi rekuperatorskimi gorilniki, pripravljalnimi mizami, zakladalno napravo, več medijsko hladilno napravo, sušilno napravo in izstopnimi valjčnicami s prevlačnikom. Poleg tega nova linija vsebuje vso pripadajočo nadzorno opremo.

Sklop 3 predstavlja obnovo linije Drever, v katerem je vključena nova saržirna valjčna peč z nizko emisivnimi rekuperatorskimi gorilniki, obnova napajalnega dela hladilne naprave z vodo s spremljajočimi zapornimi in regulacijskimi elementi, sistem za ohlajanje hladilne vode in pripadajoča elektro oprema in oprema za procesno vodenje.

Prizorišča vseh treh aktivnosti so ločena, zato je ob ustreznem zamiku izvedbe posameznih sklopov zagotovljena nemotena proizvodnja v času izvedbe projekta. Glavni del projekta je v sklopu 2, izgradnja nove linije Wellman, ki bo realizirana v prvi fazi projekta. Izvedba te faze ni vezana na obstoječe agregate in se lahko začne takoj, ko bo pripravljena dokumentacija in ustrezna dovoljenja. Začetek del na terenu je predvideno v aprilu leta 2005. Med gradnjo prve faze bo proizvodnja nerjavne pločevine potekala nemoteno. Gradnja nove linije bo do testnega zagona trajala predvidoma trinajst mesecev od začetka veljavnosti pogodbe. Po postavljenih rokih

Izstopni del obstoječe linije Drever

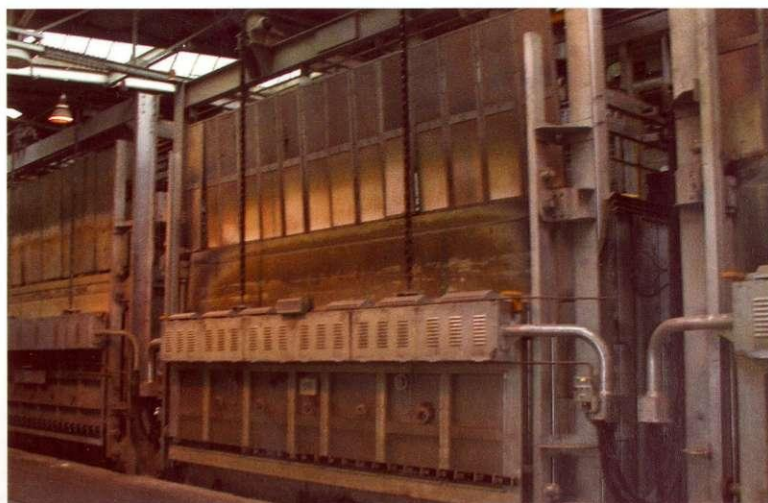

Več medijska hladilna naprava v Avesti na Švedskem

rezane na liniji Sack ali ravnane na obnovljenem SF ravnalnem stroju, torej debeline do 60 mm. Večje debeline, ki jih ravnamo na stiskalnici, bomo gasili na lokaciji Ebner kalilne peči. Dejansko bo mogoče na obeh agregatih gasiti vse debeline z omejitvijo dolžine na obnovljeni Ebner peči, vendar je zaradi zmanjšanja internega transporta smiselna omenjena razdelitev.

Na sodelujoče pri pripravi projekta je napravila odličen vtis tudi hladilna naprava v novi liniji. Kljub temu, da gre za novejšo tehnologijo mehkega hlajenja, podobna naprava že pet let odlično deluje v naši konkurenčni družbi Avesta iz Dageforsa na Švedskem. Ta tehnologija je prilagojena fizikalnim lastnostim nerjavne pločevine, ki jo je pri gašenju zaradi slabe toplotne prevodnosti in velikega skrčka potrebno ohlajati v več korakih. Za doseglo boljše ravnosti po gašenju je zahtevana nizka intenzivnost ohlajanja v visoko temperaturnem območju, medtem ko se pri nižjih temperaturah ta lahko stopnjuje. Če želimo tako ohlajanje zagotoviti za široko območje debelin, mora taka naprava omogočati hlajenje z več mediji. Naša naprava bo omogočala v prvi fazi ohlajanje samo z zrakom, nato kombinacijo zraka in vode, pri nižjih temperaturah oz. za večje debeline pa ohlajanje samo z vodo. Ni potrebno posebej poudarjati, da je sistem take regulacije medijev zelo zapleten. Popolnoma avtomatiziran računalniško podprt sistem odpiranja medijev in regulacije pretokov to omogoča.

Pomemben del hladilne naprave je tudi priprava ohlajevalne vode in odstranjevanje škaje, ki v procesu gašenja nastaja. Ta sistem bo pri nas nameščen v skladišču rezervnih delov bivše valjavske proge. Hala skladišča bo poglobljena za več kot 5 m pod sedanji nivo. V tem prostoru bo vroč bazen, pečena filtra, odcejalnik, vijačni izločevalnik škaje, hladen bazen, ventilatorji za zrak in sesanje odvečne pare iz hladilne naprave, kompresor za zrak s hranikom in vodne črpalke. Hladilni stolpi za ohlajanje prevroče vode bodo nameščeni izven stavbe. Izločena škaja se bo zbirala v zabojniku, zato bo mogoč periodični odvoz na predelavo v obliko, primerno za ponovno uporabo v jeklarni.

Komorne peči s stranskim zakladanjem podobne našim v liniji Wellman

ploščah znano. Naš sedanji način reševanja s podložnimi mrežami je sicer učinkovit, vendar ima številne pomanjkljivosti, kot so: daljši časi ogrevanja in s tem nižja produktivnost ter višja poraba energije, stroški priprave podložnih mrež, omejen program proizvodnje ter ne nazadnje izjemno krive plošče po ohlajanju in kot posledica slaba površina.

Na novi peči bodo uporabljeni vsi znani ukrepi za odpravo nalepkov, kot so:

- posamičen pogon transportnih valjčnic,
- saržirni način ogrevanja in s tem popoln nadzor nad ogrevno atmosfero in vsebnostjo kisika v njej,
- ločen sistem regulacije v conah pod ravnijo plošče in nad njo,
- površinsko obdelane transportne valjčnice v peči
- in ogrevanje predhodno odškajanih plošč.

Nova valjna peč v liniji Drever bo skoraj polovico krajša od sedanje in bo prostorsko omogočila postavitev novega peskarskega stroja na vstopni strani. Verjetnost nastanka nalepkov bo s tem močno zmanjšana. Vse plošče ogrevane v novi valjni peči bodo pred zakladanjem odškajane.

Dolgo obdobje priprave projekta je bilo koristno v smislu upoštevanja vseh podrobnosti, zato pri izvedbi zastavljenih ciljev ne pričakujemo večjih težav.

Marjan Kunšič

Optimizacija obratovanja VOD

Na sistemu 20 ključev nadaljujemo s pilotnim projektom na pobudo vodstva PC Vroča predelava. Tokrat smo se s projektnim pristopom »lotili« optimizacije obratovanja naprave VOD.

Glavni cilj projekta je izdelati 12 talin nerjavnih jekel dnevno. Ostali cilji pa so:

- seznaniti člane tima o pomembnosti in moči metode 20 ključev,
- aktivirati delovanje delovnih skupin,
- vzpostaviti pogoje za timsko delo,
- opredeliti, kaj so težave na vakuumu,
- iskanje rešitev (predlogi in pobude sodelavcev),
- izbrati rešitve ter jih vpeljati v redno delo,
- izboljšati pogoje za delo,
- izboljšati zadovoljstvo zaposlenih,
- vključevanje vseh v aktivno izvajanje projekta.

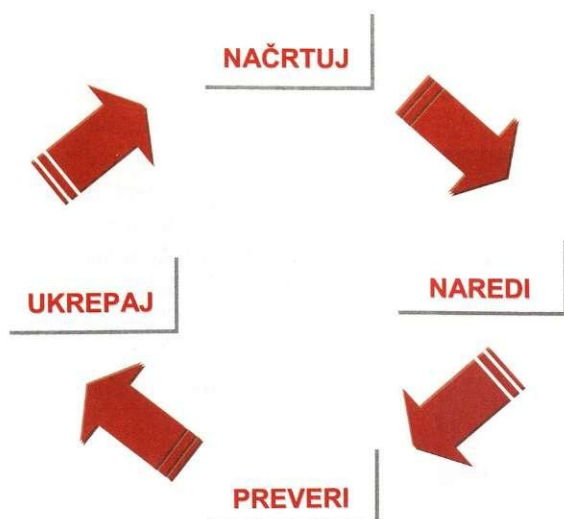
**SPOZNANJE, DA JE MOTIVIRAN IN USPOSOBLJEN
SODELAVEC NAJVEČJA KONKURENČNA
PREDNOST, JE USMERILA V VEČINI USPEŠNIH
PODJETJIH NA TO PODROČJE VELIKO
POZORNOSTI!**

Vodja pilotnega projekta je Slavko Zakrajšek. Člani ožjega tima so: Milan Klinar, Darko Malovrh, Silvo Potrebuješ, Marjan Cvek, Franc Svetina, Nataša Karo, Avgust Novšak, Marjan Lah. Člani širšega tima pa so vsi sodelavci na VOD, ki so hkrati najpomembnejši člani projekta. S svojim znanjem in izkušnjami bodo prav gotovo največ prispevali k zadanim ciljem.

Načrt poteka projekta je sledeč:

- 1-urna predstavitev in delavnica na temo sistem "20 ključev",
- izdelava analize stanja in opredelitev problematike,
- delavnice, kjer bomo definirali težave, zbirali predloge in iskali rešitve,
- uvajanje rešitev v redne delovne procese,
- preverjanje rezultatov,
- definiranje cikličnosti delovanja v prihodnje,
- prijava koristnih predlogov in stimulacija,
- presenečenje za člane tima ob uspešnem poteku projekta ...

**NE BOJ SE,
ČE NAPREDUJEŠ
POČASI;
BOJ SE LE,
DA NE OBSTANEŠ**

Predstavitve so že za nami. Člani delovnih skupin na VOD so bili seznanjeni s potekom projekta. Pripravljen je tudi promocijski material v zvezi s projektom optimizacija obratovanja VOD naprave v PC VP, prav tako pa smo že namestili skrinjico za zbiranje koristnih predlogov.

Marjan Lah, Nataša Karo

4. slovenska in 1. hrvaška konferenca 20 ključev – Opatija

Svetovalno podjetje Deloitte je že četrty organiziralo vsakoletno konferenco 20 ključev, kjer se je srečalo 130 predstavnikov iz različnih podjetij. Namen konference je bil predstavitev praks uvajanja 20 ključev v podjetjih in izmenjava izkušenj. Acroni je aktivno sodeloval na konferenci, in sicer s pilotnim projektom Optimizacija brusilnega stroja CMS, ki ga je zelo dobro predstavil dr. Trstenjak, ki je požel veliko zanimanja udeležencev kongresa. Predstavili smo se tudi s plakatom.

Glavne smernice, ki so bile predstavljene na konferenci, so:

- da sistem 20 ključev postaja v Sloveniji vse bolj prepoznaven in razširjen pristop za povečanje konkurenčnosti podjetij;
- osnovni predpogoj za uspešno uvajanje sistema 20 ključev so uspešnost podjetja na trgu, finančna stabilnost podjetja in popolna podpora vodstva;
- Večina podjetij, ki že dlje časa implementira ključne, ugotavlja, da je ključnega pomena za uspešno uvajanje sistema vodenje s cilji. Če smo tu dovolj uspešni, bomo imeli dobro izbrane kazalnike za tisto, kar delamo, z visoko postavljenimi vendar dosegljivimi cilji. Najnižji cilj mora biti vedno višji, kot ga dosega konkurenca. Izjemno pomembno je, da so ekonomsko ovrednoteni z načrtovanimi prihranki in donosi ter doseženimi učinki. Ključna naloga pri ciljnem vodenju je spremljanje zastavljenih ciljev ter pravočasno ukrepanje ob odstopanjih (drevo ciljev);
- v nekaterih uspešnih podjetjih v Sloveniji imajo cilje vezane na letne razgovor. Tako imajo načrt za naslednji 2 leti sprejet (potrjen) v decembru (pripravljati ga začnejo že takoj v drugi

polovici leta). Po sprejetem načrtu uprava družbe izvede letni razgovor. Sestavni del razgovora je tudi pregled izvedbe zastavljenih ciljev in postavitev ciljev za naprej;

- podjetja vidijo koristi uvajanja sistema 20 ključev predvsem v povečani motivaciji zaposlenih in povečanju produktivnosti v proizvodnji. Motivacijo zaposlenih za doseganje ciljev nekatera podjetja izvajajo na podlagi naslednjih načrtovanih vzvodov:
- plačni sistem, ki omogoča stabilnost poslovanja družbe, socialno varnost in motivacijo zaposlenih ter je usklajen s

kolektivno pogodbe tiste panoge, ki ji pripada posamezno podjetje;

- sistem nagrajevanja glede na doseganje ciljev;
 - sistem individualnih nagrad in priznanj;
- sistem razvoja karier, ki omogoča vertikalno napredovanje na novo delovno mesto in horizontalno napredovanje na istem delovnem mestu. Sistem karier ključnih kadrov sistematično načrtujejo, ključno orodje za spremljanje so redni letni razgovori med vodjem in sodelavci;

- vedno bolj je pomembno načrtovanje kakovosti v dobaviteljski verigi. Kakovost ne predstavlja več kriterija ločevanja na trgu, temveč predstavlja osnovni pogoj za delovanje in obstoj posamezne dobaviteljske verige. Pri tem kakovost ni več omejena na fizični produkt, ampak zajema celovito storitev in proces, ki se odvija v dobaviteljski verigi. Pomembno je dvoje:

- boljše zavedanje odgovornosti zaposlenih v podjetju pri poslovanju z dobavitelji in natančno ter pravilno

Pomembno je, da se lastniki oz. managerji odločijo, da bo proces stalnih izboljšav s posebnim poudarkom na inovacijski dejavnosti, ki se dosledno izvaja na vseh ravneh in področjih, strategija podjetja, na kateri gradi svojo bodočnost in ne ljubiteljska dejavnost

izvajanje postopkov, ki bodo posledično vodili v manjše motnje procesa,
- boljše zavedanje odgovornosti dobaviteljev pri poslovanju z nami, da nam ni vseeno in da nam neupoštevanje dogovorov in postopkov povzroča motnje v procesu in z njim povezane stroške ter obenem povečanje prizadevanje dobaviteljev za bolj kakovostno poslovanje z nami na vseh področjih.

Na kongresu smo se seznanili z uspehi, metodami, težavami in rezultati drugih podjetij, ki prav tako izvajajo sistem 20 ključev. Lahko smo se prepričali, da so tudi naše usmeritve pravilne. Rezultati in primerjave z drugimi pa so

vzpodbuda za naslednje projekte. V neformalnih pogovorih z drugimi udeleženci smo spoznali, da lahko samozavestno predstavimo naše dosežke, predvsem ob dejstvu, da smo sorazmerno veliko podjetje, kjer je potrebno več časa za preusmerjanje inercijskih učinkov obstoječih navad v posameznih okoljih.

Sistem 20 ključev ne sme postati organizem, ki v podjetju živi svoje in samo sebi namenjeno življenje. Vse delovanje podjetja mora biti povezano v celoto, sistemi med seboj prepleteni in slediti morajo istemu cilju. Vključenost slehernega sodelavca je izjemno pomembna in prav temu dejavniku – timskemu delu – dajemo velik pomen ob izvajanju projektov v podjetju.

Marjan Lah, Nataša Karo

TEDEN INOVACIJ PROGRAM PRIREDITEV

6. – 11. december 2004

Ponedeljek 6. 12. :

1200 - 1230

Odprtje razstave Pet let Sistema stalnih izboljšav in inovacij

1300 - 1500

Sprejem za inovatorje, ki so zastopali Acroni na razpisu GZS

Torek 7. 12. :

1000 - 1200

Acroni gostitelj sestanka komisije za inovacije ter sekcije za kakovost OGZS Kranj

1200 - 1400

Delavnica Patentna informatika

Namen: seznanitev sodelavcev R&R, K&R ter prodaje s pojmi industrijske lastnine in z možnostmi, ki jih za njihovo delo nudi patentna informatika. Delavnice se lahko po predhodnem dogovoru (tel. 1329) udeležijo tudi ostali sodelavci, ki jih problematika zanima.

Petek 10. 12. :

1300 - 1600

Svečana podelitev priznanj Sistema stalnih izboljšav in inovacij ter srečanje uprave z inovatorji, ki imajo v letu 2004 evidentirane vsaj tri izboljšave

1300 - 1400

Plenarni del :

- nagovor člana PO
- podelitev priznanj GZS
- podelitev priznanj Acronija
- podelitev Pantzovega priznanja
- 3i boben, žrebanja

1400 - 1600

Družabni del

Če hočemo zmagovati globalno, moramo tekmovati lokalno!

Pred petimi leti smo v skladu z vizijo in strateškimi usmeritvami v Acroniju vpeljali Sistem stalnih izboljšav in inovacij – (SI)2, ki je zasnovan na načelu nenehnega izboljševanja v vseh segmentih poslovnega sistema. S prevzemom metode 20 ključev je leta 2000 uprava pripravila osnovo za aktiviranje vseh sodelavcev pri udeležanju svojega intelektualnega potenciala. Izkušnje, znanje in ustvarjalnost delavcev predstavljajo neprecenljivo človeško bogastvo Acronija, ki ga animiramo z Menedžmentom Idej. Orodja za spodbujanje in usmerjanje inovatorjev smo na osnovi naštetih vrednot in načina animacije poimenovali orodja metode IZUMI. Ponosni smo lahko, ker se je Acroni po primerjalnih kazalnikih GIMB (Global Ideas Management Benchmarking) iz repa prebil v prvo polovico evropskih podjetij. Upoštevanja vreden uspeh, ki pa nas ne sme uspavati. V nekaterih sredinah doseženi rezultati nam namreč dokazujejo, da lahko ciljamo prav na vrh.

Letošnje uspehe proslavljamo pod geslom: Če hočemo zmagovati globalno, moramo tekmovati lokalno. Ta misel nas pravzaprav spremlja že vseh pet let, saj je motivacija za sodelovanje v (SI)2 naravnana prav na spodbujanje tekmovalnosti med posamezniki in delovnimi skupinami. Zato je prav, da vam predstavim letošnje zmagovalce.

Inovator leta je postal sodelavec RTA **Alen Šest**. Alen je sam realiziral 18 izboljšav, ob pomoči sodelavcev Procesne avtomatike in Hladne predelave pa še nadaljnjih sedem, tako da se v celoti lahko pohvali s **petindvajsetimi**. Dvajset od njih je bilo uvedenih na liniji CRNO, osnovni učinek dvajsetih je gospodarska korist, osem jih vsebuje elemente izboljšanja varnosti in zdravja pri delu, pri enajstih gre tudi za izboljšanje kakovosti osebnega in dela drugih.

Za **inovacijo leta** smo izbrali dosežek, ki je na natečaju za »naj inovacijo« Gorenjske osvojil zlato priznanje – Visokopermeabilna polgotova elektropločevina avtorjev **Filipa Marinška in Martina Jerama**.

Inovacija, ki je Acroniju prinesla največjo **ekonomsko korist**, je Razvoj pločevin s povečano napetostjo tečenja iz jekel legiranih z borom avtorjev **Aleša Lagoja in Erike Bricelj**. Inovacija je na natečaju za »naj inovacijo« Gorenjske osvojila srebrno priznanje.

Obe inovaciji sta rezultat večletnega timskega razvojnega dela v industrijskem okolju, v katerem so sodelovali sodelavci celotne proizvodne verige od razvojniki,

Vsem nagrajencem iskrene čestitke
in prisrčna zahvala za aktivno sodelovanje
pri krepitevi inovacijske kulture
v Acroniju.

tehnologov, proizvodnih delavcev do prodajnikov, ki so sicer zadnji, a ne najmanj pomemben člen v procesu nastajanja inovacije. Čeprav jih v tem članku poimensko ne omenjam, se v Acroniju njihovega prispevka dobro zavedamo.

Priznanje **Najinovativnejša delovna skupina** v proizvodnji prejme - tako kot že vsa leta doslej - delovna skupina **Nujno zlo** za 77 realiziranih izboljšav in skupno število 771 točk oziroma 35,05 točke na člana po kriterijih ocenjevanja najbolj inovativne delovne skupine v Sistemu stalnih izboljšav in inovacij.

Priznanje **Najinovativnejša delovna skupina** skupnih služb prejme tako kot lani delovna skupina **Čebelice** za 36 realiziranih izboljšav in skupno število 341 točk oziroma 20.06 točke na člana.

Priznanje **Najinovativnejša organizacijska enota** prejme **Profitni center Vroča predelava** za 244 realiziranih predlogov in skupno število točk 2438, kar pomeni 5,5 točke na delavca.

Avguštin Novšak

ALEN ŠEST: »Nič ni tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše«

Alen Šest je letos dopolnil 31 let. Po številu prejetih priznaj s področja inovativnosti pa bi se lahko meril z mnogo starejšimi. Prejemati jih je začel že zelo zgodaj, prva že v osnovni šoli. Pravi, da drugače kot ustvarjalno sploh ne zna razmišljati. To potrjuje tudi petindvajset prijavljenih in realiziranih izboljšav v letošnjem letu, ki so mu prinesle laskavi naslov "Inovator leta". Počasčen je, ker je dobil ta naslov v podjetju s tako bogato tehnično tradicijo.

Imam to čast, da ti lahko prva čestitam kot inovatorju leta. In lahko ti povem, da si v zgodovini Železarne in Acronija najmlajši. Vendar to ni tvoje prvo priznanje za inovativnost.

Nekaj sem jih dobil že v osnovni šoli in kasneje v srednji šoli, za kar je krivo to, da sem bil zelo radoveden otrok. Nekaj zaslug pa imajo tudi stric in moji starši. Marsikaj sem podrł, da bi videl, iz česa in kako je sestavljeno, kako deluje. V majhni delavnici v kleti bloka kjer sem stanoval je včasih pokalo in se bliskalo, drugič smrdelo. V njej sem naredil rentgen, Teslov transformator in še kaj, na kar sem ponosen. Srečo sem imel tudi s sosedi ki so bili razumevajoči do mojih poskusov. Včasih zanje niso bili ravno prijetni. V osnovni šoli me je zanimala elektrotehnika in elektronika. Udeleževal sem se tekmovanj mladih tehnikov. V srednji šoli pa sem se bolj posvetil raziskovalnim nalogam iz kemije, fizike, strojništva, energetike. Za raziskovanje in uresničevanje svojih idej sem porabil skoraj ves prosti čas in še zdaj to počnem, le da imam časa vedno manj, ker tudi družina zahteva svoje. V šoli nisem izvedel vsega, kar me je zanimalo, zato sem že zelo zgodaj brskal po otroških leksikonih in podobnih naravoslovnih knjigah. Tako sem nabiral znanje in izkušnje. Kot dijak sem se udeležil tudi nekaterih zveznih tekmovanj v prejšnji državi. Tekmovanje iz kemije je bilo v Makedoniji, iz tehnike v Novem Sadu in Kragujevcu. Na to obdobje me vežejo zelo lepi spomini. Spoznal sem veliko novih stvari, primerjal, kaj drugi delajo na teh področjih. To je bila zame najboljša motivacija.

Največ (poleg te, ki jo bom prejel čez kakšen teden) mi pomeni srebrna plaketa iz jugoslovanske razstave inovacij RAST YU na Reki, ki sem jo dobil v šestem razredu osnovne šole. Takrat sem se tudi prvič seznanil z Železarno, za kar je »kriv« g. Novšak, s katerim sva se srečala na tekmovanju mladih tehnikov. V železarno me je pripeljal, da bi mi pomagali pri uresničitvi mojih idej - v tem primeru je šlo za

Priznanje in medalja, ki ju je dobil Alen v 6. razredu OŠ.

avtomatski zalivalnik za rože, za katerega sem dobil omenjeno nagrado. Zanimivo je tudi to, da me je pripeljal ravno v oddelek, kjer sem sedaj zaposlen. Nekateri sedanje sodelavce poznam že od takrat.

Kako nastajajo tvoje inovacije?

Najprej temu ne bi rekel inovacije pač pa izboljšave. Inovacija je zame nekaj edinstvenega, pa naj bo to postopek

ali izdelek, skratka nekaj do takrat nepoznanega. Moje izboljšave in izdelke sam ocenjujem kot preproste. To so bili različni izdelki, ki so bili plod mojega znanja. Veliko stvari je že narejenih na en določen način, jaz pa sem jih naredil nekoliko drugače, na drugačen način. Tudi izboljšave, ki sem jih naredil sam ali pa s pomočjo sodelavcev ocenjujem kot preproste. Nastajajo, mogoče boljše porajajo se spontano. Vsako idejo takoj zapišem v beležko - samo eno vrstico opisa, zaporedna številka. Nabralo se jih je že precej čez sto. Mogoče so nekatere neizvedljive, nekatere že realizirane. Takšno "evidenco" sem uvedel že v osnovni šoli. Potem pride na vrsto realizacija, ki zahteva določeno vztrajnost in napor ter sodelovanje z drugimi v primerih, ko ideje ne moreš realizirati sam. Pohvaliti moram svoje nadrejene, ki imajo razumevanje za moje udejstvovanje. Podpirajo me in mi v okviru svojih možnosti pomagajo.

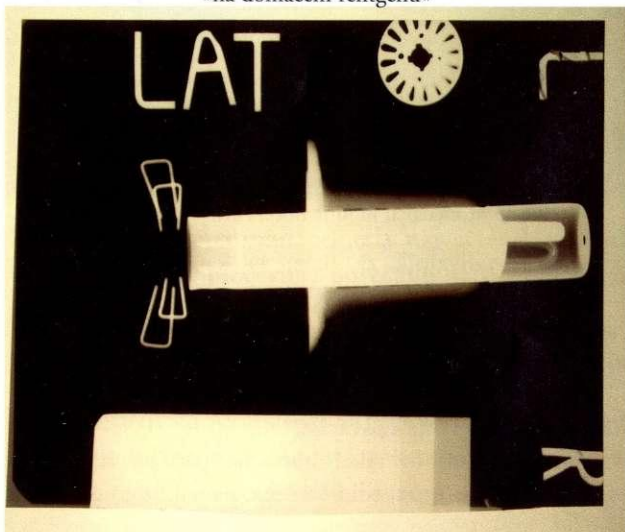
Se tudi tebi zdi, da nam sodelovanje povzroča kar nekaj preglavic. Vedno se najde kakšen, ki ima vlogo "cokle".

Tvornega sodelovanja nam zelo primanjkuje tako v Acroniju kot tudi v Sloveniji. V tem vidim še ogromne rezerve. Imamo znanje, sposobnosti, manjka pa nam tvornega sodelovanja. Žal je večkrat tako, da svojo energijo usmerjamo v zaviranje drugih in metanje polen pod noge. Zase lahko rečem, da nisem takšne vrste človek. Rad sodelujem z ustvarjalnimi ljudmi. Svoja spoznanja in izkušnje ne zadržujem zase. Vrednost znanja in izkušenj je ravno v tem, da jih lahko uporabimo v praksi. Moja velika želja je, da bi lahko prenesel svoj delček znanja drugim mladim radovednežem, ki jih tehnika zanima, da bi sodelovali z ljudmi, ki se ukvarjajo s podobnimi stvarmi, kot se sam. Mogoče se mi še kdaj pokaže možnost, da bi sodeloval pri kakšnem krožku.

Tvoje delovanje je povezano tudi z visoko izobraženimi strokovnjaki. Glede na to, da si obiskoval srednjo šolo, kako si pridobil toliko znanja na tako visoki ravni?

Spet bom odgovoril, da je za to kriva radovednost in pa veselje udejstvovati se na tem področju. Če se nekdo znajde na tehnični fakulteti zaradi spleta okoliščin, bo doštudiral, pri delu pa bo težko uspešen, če ga ne opravlja z veseljem. Če

Rentgenski posnetek termoelementa iz jeklarne, narejen
»na domačem rentgenu«

Alen z beležko idej.

nekoga nekaj ne zanima, prav gotovo ne more doseči takšnega učinka, kot ga tisti, ki mu je to v veselje. Tudi v literaturi, kot so razni priročniki, strokovne knjige in revije ter dostop do interneta, ki je prava zakladnica različnih znanj, je možno pridobiti enakovredno znanje kot v šoli. Poleg tega je treba sproti spremljati novosti, ker se spoznanja spreminjajo z veliko hitrostjo. Pomembna je tudi praksa. Če teoretičnega znanja ne znaš uporabiti, ti nič ne pomaga. Svojo prednost vidim tudi v tem, da me zanima celotno naravoslovje - kemija, fizika, elektrotehnika. To mi pomaga pri razumevanju na primer delovanja naprav, še bolj pri reševanju težav. Če ne razumeš, kako nekaj deluje in zakaj deluje tako, potem ne moreš popraviti, kaj šele izboljšati. V tehniki je interdisciplinarnost izredno močna. Veliko priznanje zame je, da sem kot tehnični sodelavec vključen v projektni tim za rekonstrukcijo linije Crno in zvonastih peči.

Nekateri so zelo v dvomih, kaj prijaviti in kaj ne. Drugi menijo, da je njihova službena dolžnost nenehno iskanje boljših rešitev. Nočejo se dajati v "zobe" in podobno. Ti očitno ne razmišljaš tako. 25 predlogov ni malo, poleg tega se skoraj vsi nanašajo na linijo CRNO.

To tudi niso edini predlogi. Prav na tej liniji jih je veliko le da se za avtorje zaradi različnih razlogov ne ve. Za spodbudo drugim bi svetoval, naj čim več prijavljajo vsakršne predloge, ideje, izboljšave. Če se dotaknem našega oddelka - Procesne avtomatike, kjer delamo izboljšave vsak dan, pa jih skoraj nič ne prijavimo.

Kaj bodo drugi rekli, me bo kdo pohvalil ali mi bo nevoščljiv, je zadnja stvar, o kateri bi razmišljal. Seveda pa je to odvisno od narave posameznika. Nekaterim mnenje drugih zelo veliko pomeni. Takšen način razmišljanja je zavora za ustvarjalno delo, kaj šele za prijavljanje idej in predlogov. Osredotočiti se je treba na to, kaj lahko narediš, da bo boljše. Že na samem začetku razmišljati nasprotno, da

se ne da nič spremeniti, izboljšati, ker je že vse dobro - to je najhujši strup za ustvarjalno razmišljanje. Nobena stvar ni tako dobra, da ne bi mogla biti še boljša. To dokazuje tudi linija Crno, ki smo jo pred kratkim rekonstruirali s tujimi izvajalci in projektanti, zdaj pa je moja zlata žila za ideje. Nekoliko sem zašel. Cel Acroni je zlata jama za ideje, Eldorado bi lahko rekel. Že ko sem začel delati v Acroniju, sem žalostno ugotovil, da je tehnično marsikaj zastarelo ali v slabem stanju, hkrati pa sem bil vesel, da je še toliko več možnosti za izboljšave. Tukaj imamo še velike rezerve. To naj bo vzpodbuda vsem, ki mislijo, da se ničesar ne da izboljšati.

Če se še nekoliko ustaviva pri liniji Crno ali kakšni drugi naložbi. Zakaj prihaja do težav po prevzemu naprave?

Ne vem, kako je bilo v Acroniju v preteklosti, ker sem tu še premalo časa. Vem pa kako je zdaj. Mnenje stroke je nekdaj imelo večjo veljavo. Poleg tega sta bila red in disciplina na višji ravni. Večkrat drugi odločajo o stvareh, za katere bi bila bolj pristojna tehnična stroka in njeno mnenje se premalo upošteva. Tudi strokovnost je padla, čeprav ne trdim, da ni dovolj dobrih strokovnjakov. Vse se preveč mudi. Odločilno vlogo odigra finančni del, zato se premalo gleda na to, kaj je dobro. Takšno ravnanje je po eni strani razumljivo. Denarja ni na pretek, zato je treba vsak tolar upravičiti. To je prvi dejavnik, ki vpliva na končni rezultat. Drugi je izbira izvajalca. Tudi tukaj delamo napake, ki bi se jim lahko izognili. Pred leti so bili Nemci in Američani zelo znani po kakovostnih izdelkih, robustni izvedbi, zanesljivosti. Z Italijani imamo v Acroniju slabše izkušnje. To se je pokazalo že pri rekonstrukciji Vroče valjarne, zdaj zopet. Nismo edini, ki imamo z njimi takšne izkušnje. Težava je v tem, ker vsak izvajalec najema podizvajalce - na koncu jih je cela veriga. Vsak pobere svoj delež, za zadnjega pa ostane bolj malo. Mnogokrat posumiš, ali so sploh usposobljeni za to delo. Kakovost dela pa trpi. Pregovor "za malo denarja malo muzike" velja tudi v teh primerih. Slabo plačan podizvajalec ne bo kakovostno opravil svojega dela.

Je v proizvodnji, predvsem v tehničnih službah več možnosti za prijavljanje koristnih predlogov kot v pisarnah?

Večkrat se tehniki norčujejo na račun pisarniških izboljšav, kar se mi ne zdi prav. Pisarn in proizvodnje oziroma tehnike ne moremo enačiti, ker so koristni predlogi preveč drugačni. Če gledamo na izboljšave kot širok pojem - to se pravi na izboljšanje nekega stanja, potem ne smemo med seboj primerjati neprimerljivih stvari ali enačiti na primer spremembe programa za vnos podatkov v računalnik in

spremenbe na nekem stroju. Možnosti so popolnoma različne. Smisel sistema stalnih izboljšav, ki ga imamo v Acroniju, pa je po mojem mnenju vzpodbujanje zaposlenih k ustvarjalnemu razmišljanju, k temu, da nekaj spremenijo, in množičnost, iz katere lahko izluščimo zelo dobre ideje. In to velja za vse dele Acronija. Mogoče je razlog neprijavljanja predlogov pri nekaterih posameznikih prav nepoznavanje možnosti za spremembe v določenih okoljih, zato predloga ali inovacije raje ne prijavijo, da se ne bo znašla na seznamu v družbi podstavkov za rože, košev za papir ali česa podobnega.

Hčerka Tinkara - moje veselje.

Z ženo v starosti rešujeva energetske probleme človeštva.

Ne bova razpravljala samo o tehniki in službi, saj so sestavni del življenja tudi druge stvari. Včeraj sem te videla na kolesu, pa hčerko si prej omenil in družino.

Tudi jaz, tako kot večina ljudi na tem planetu, si vzamem premalo časa zase. Premalo naredimo zase pa naj bo to na duhovnem ali telesnem področju.

Kolo je zame sprostitev in rekreacija obenem. Koristi je več: prihranim denar, ker se ne vozim z avtom ali avtobusom pomagam, ohranjati naravo, utrjujem telo, nadiham se svežega zraka, na delo pridem spočit in bolj pripravljen kot tisti, ki se pripelje in potem traja še nekaj časa, da pride "na obrate". Je tudi telovadba za telo in duha. Ko je malo bolj mrz se prepričam, da me ne zebe in me tudi ne. Včasih sem veliko kolesaril, predvsem gorsko kolesarstvo mi je bilo pri srcu. Sem zelo rad v naravi, rad hodim

v hribe. S kolesom sem lahko naredil daljšo pot kot peš. Pristen stik naravo, občudovanje njenih lepot je tudi svojevrstna sprostitev. Lahko razmišljaš o naravi, življenju, vsem, kar nas obdaja. To te pomiri, uravnoteži in tega nam vedno bolj primanjkuje. Časa zase imam res manj, vendar pa mi to sedaj v veliki meri nadomešča moja osem mesečna hčerka Tinkara, ki je kot živo srebro in je moje največje veselje.

Kašen cilj na področju inovativnosti si zastavlja za naslednje leto?

Priznanje bom izkoristil kot vzpodbudo in skušal pripraviti svoje sodelavce, da bodo prijavili čim več koristnih predlogov. Upam, da bomo naslednje leto najinovativnejša delovna skupina.

Številne ideje so že zapisane v beležki. Nešteto se jih bo še porodilo. Prepričani smo, da jih bo Alenu in njegovim sodelavcem uspelo uresničiti.

Im, Foto: Alen Šest

V Acroniju bomo letos prvič podelili Pantzevo priznanje

Pantzevo priznanje je bilo prvič podeljeno leta 1973 ob stoletnici izuma postopka za pridobivanje feromangana v plavžih. Imenuje se po avtorju tega izuma tehničnemu ravnatelju Kranjske industrijske družbe inženirju Lambertu Pantzu, ki ni bil samo vrhunski metalurg in izumitelj; sodobniki so ga cenili predvsem kot velikega človeka. Priznanje se podeljuje za življenjsko delo pri razvoju podjetja kot moralna potrditev prejemniku, da v naših očeh uživa enako spoštovanje in ugled kot nekoč veliki izumitelj Pantz.

Inženir Lambert Pantz - najslavnejši jeseniški izumitelj.

Bevščice ter Begunjščice izdelovali odlične vrste zrcalovine, ki je postajala vedno bolj nepogrešljiva surovina pri izdelavi Bessemerjevega jekla in kot taka zanimiva surovina za vse moderne jeklarne. Razvojna pot svetovnega jeklarstva je zahtevala vse večje količine zrcalovine s čim večjo vsebnostjo mangana. V tem je Pantz zaslužil priložnost jeseniškega železarstva, ki se je zaradi svoje majhnosti tako po zmogljivosti kot po razpoložljivosti virov vedno teže kosalo s svetovno konkurenco. Že leta 1872 mu je uspelo iz na novo odkrite rude na Begunjščici pridelati zrcalovino z 10 – 12 % mangana. Vendar se s tem ni zadovoljil in po dolgotrajnem razvojnem delu mu je uspelo v javorniškem plavžu pridelati zrcalovino z vsebnostjo mangana preko 30 % - feromangan. Dotlej so znali pridobivati feromangan v malih količinah le v posebnih talilnih loncih, tako da pomeni pridobivanje v plavžih pravo tehnološko revolucijo, še posebej, ker je bil ta feromangan tudi bistveno bogatejši. Ta inovacija, ki je bila leta 1873 predstavljena na jubilejni razstavi na Dunaju, je pritegnila veliko zanimanje metalurgov iz Evrope pa tudi Severne Amerike; zaradi nje je KID postala ena najpomembnejših industrij v tedanji Avstro-Ogrski monarhiji in ostalem svetu. Kako je bila

Lambert Panz se je rodil v Trziču 22. avgusta 1835 kot sin upravitelja tamkajšnjih Dietrichovih fužin, tako da se je že v zgodnji mladosti seznanil z delom železarjev – izdelovalcev pil in kos. Takratni lastnik ene od jeseniških fužin, Viktor Ruard, je izredno cenil sposobnosti Lambertovega očeta, tako da se je Pantzeva družina kmalu preselila v Gornjesavsko dolino. Mladi Lambert je očitno imel zapisano zanimanje za metalurgijo v genih, saj je stopil na pot svojega očeta in prednikov. Šolanje v Ljubljani je nadaljeval na politehniko na Dunaju, zaključil pa ga je na rudarski akademiji v Leobnu. Pred nastopom samostojne službe v Zoisovih fužinah v Bohinjski Bistrici je opravil prakso v Chemnitzu. O bohinjskem obdobju njegovega delovanja ni zbranih dosti podatkov, vemo pa, da je bil med tamkajšnjimi kmeti in delavci izredno priljubljen. Da je pri razvoju bohinjskega fužinarstva imel velike strokovne zasluge, lahko sklepamo po tem, da mu je skupina ljubljanskih lastnikov proizvodnih zmogljivosti na Javorniku in na Savi s polnim zaupanjem poverila mesto tehničnega ravnatelja. Po združitvi teh fužin je postal prvi ravnatelj Kranjske industrijske družbe. Upravljanje konglomerata obratov, ki so ga ustvarili različni lastniki od Sulkovskih in pl. Javornigov do Zoisov in Ruardov, ni bilo preprosto. Njegov trud je bil usmerjen predvsem v razvoj modernega železarstva in jeklarstva ter ohranjanje ugleda, ki so ga v svetu uživali izdelki Zoisov in Ruardov. Obenem pa se je zavedal bogatega znanja, temelječega na tradiciji in izkušnjah. Iz pisnih poročil ter osebnih razgovorov (Ascher) je spoznal, da so gornjesavski obrati že pred združitvijo iz rud Savskih jam,

Fužine na Javorniku kjer so pod Pantzevim vodstvom pridobivali feromangan.

monarhija ponosna na ta dosežek, dokazuje postavitve makete javorniškega plavža, ki jo še danes hrani dunajski muzej. V konkurenci 8000 razstavljalcev iz vsega sveta je KID prejela spominsko diplomo in kolajno. Po uspehu na Dunaju se je pod Pantzevim vodstvom začelo novo obdobje in preusmeritev proizvodnje na feromangan. Zaradi velikega povpraševanja je primanjkovalo surovin – predvsem manganove rude in lesnega oglja, kar je bilo vse povezano z logističnimi problemi transporta rude z Begunjščice in oglja z visokogorskih gozdov. Te težave je Pantz rešil z razvojem in konstruiranjem petih žičnic, od katerih je prva stekla leta 1874 na Begunjščici. Nepredvidnost pri javni objavi postopka za pridobivanje feromangana, kar je konkurenca dodobra izkoristila, ga je izučila, da je te žičnice patentiral. Zanimivo je, da so po njegovi licenci v Švici zgradili večje število tovornih žičnic. Lambert Pantz kljub priznanjem z doseženimi rezultati ni bil zadovoljen in s poizkusi je nadaljeval toliko časa, da mu je uspelo izdelati feromangan z 42 in kasneje celo s 55 odstotki mangana. Uspehi pri pridobivanju te tako pomembne surovine so privabili številne študijske delegacije iz Švice, Francije in celo Amerike. Eden od udeležencev teh študijskih ekskurzij, Francoz Gautier, je kasneje na mednarodnem kongresu metalurgov v Parizu poročal o pridobivanju javorniškega feromangana. Kljub tem dosežkom pa zastareli proizvodni obrati niso zdržali tekme s konkurenco, ki je delovala v mnogo bolj ugodnih pogojih. Da bi obdržal korak, si je Pantz prizadeval zniževati stroške z reorganizacijo proizvodnje na osnovi temeljitega proučevanja proizvodnih procesov, ki so se že prej izkazali za nerentabilne. Na vseh področjih je upajal racionalizacije in tehnične izboljšave, pri čemer je upošteval moderne izsledke znanosti in tuje izkušnje. Ker je bil človek jeklene volje in širokega znanja, se ni bil pripravljen ubogljivo podrežati zahtevam neukih lastnikov in vase zaverovanih nadrejenih ter je z njimi vedno pogosteje prihajal v spore. Največji njegov nasprotnik je bil svetnik Bruner, ki je že leta 1888 zahteval, naj Pantza odpustijo. Ta zahteva se je za Pantza srečno končala, ker se je zanj zavzel generalni ravnatelj Karl Luckman. Kakor mnogo nesebičnih strokovnjakov, ki postavljajo rast podjetja pred osebne koristi,

je tudi Pantz doživel nevhvaležnost s strani lastnikov podjetja, ki so bili prepričani, da ne sodi več mednje, eno leto kasneje. Ko so začeli z gradnjo novega obrata za predelavo starega železa in grodlja v SM pečeh, ki mu je s svojo strokovnostjo prav on postavil temelje, so ga odslovili brez vsake odpravnine in pravice do pokojnine. Svoje mesto tehničnega ravnatelja je moral odstopiti Avgustu Trappenu, sinu ravnatelja tovarne v Duisburgu, ki si je to mesto »kupil« z dobavo strojne opreme za novogradnjo. Pantz naj bi za majhen honorar v podjetju še vodil gradnjo industrijskih objektov, a za njegov ponos je bilo to preveč. Nekaj časa je bival v Ljubljani kot zasebni strokovnjak za področje metalurgije, nato se je zaposlil v Eisentrateni na Koroškem. Leta 1892 se je zaposlil na Tirolskem v Fieberbrunn, kjer je do leta 1895, ko je umrl, vodil fužino bratov Koenigberger.

Omenili smo že, da je Pantz užival med delavci velik ugled, kar dokazuje tudi to, da je kar nekaj delavcev odšlo za njim in se zaposlilo v fužinah, ki jih je on vodil. Zanimiv dokaz Pantzeve priljubljenosti je tudi članek v Slovenskem narodu (1889), ki med drugim piše tudi tole: »Sicer se pa o dosedanjem tehničnem voditelju gospodu Pantzu, ki je vsaj pošten nemškutar ter ni delavcev nikdar zatiral in mrcvaril, govori, da bode ostavil službo, novi uradniki pa so Prusi in Židje.« Dr. A. Rjazancev je v glasilu Železar leta 1980 zapisal takole: »Biografski podatki o Pantzu so skromni, njegovo ustvarjalno delo pa je tako veliko in pomembno, da ga lahko štejemo v jeseniški železarski zgodovini 19. stoletja med najpomembnejše ustvarjalce železarstva.« Zato Pantzevo priznanje pomeni ne samo priznanja sodobnikom, ki s svojim delom pomembno zaznamujejo jeseniško jeklarstvo, ampak tudi skromno oddolžitev velikemu inovatorju Lambertu Pantzu.

Dosedanji prejemniki Pantzevih nagrad:

1973	Marin Gabrovšek
1975	Bogomil Homovec
1977	Ivo Arzenšek
1979	Franc Mlakar
1980	Aleksander Rjazancev
1981	Oskar Kuerner
1982	Miroslav Nikolič
1983	Lado Šketa
1984	Avgust Karba
1985	Stanko Čop
1986	Alojz Prešeren
1987	Bogdan Stocca
1990	Janko Perne

DMIT-ovci so nas prehiteli z izletom v Velenje, zato pa nam ni bilo treba pisati kaj smo videli. Malce nas je rešil tudi Božo, ki je pesmico prebral že pred večerjo. Le kdo mu je izdal vse skrivnosti? Je že tako, inovatorji so iznajdljivi. Iz fotografij lahko razberete, da smo se imeli lepo, zato smo si obljubili, da se naslednje leto zopet vidimo!

IZLET ZANESENJAKOV (november 04)

Je eno leto hitro mimo,
skupaj spet se mi dobimo,
»Čebelice in Nujno zlo«,
vsem zares je prav lepo.

Smo preko leta se trudili,
da znanje bi izpopolnili.
In to vse za dobrobit,
da bi Acroni imel »profit«.

Se vsak od nas potrudil rad
doseči boljši rezultat.
Bodi koristen predlog, izboljšava -
samo da je zamisel prava.

Tako se trudi vsak po svoje.
Vsi bi radi optimalne delovne pogoje.
Da bi z malo truda čim več naredili,
smo pri inovacijah se potrudili.

Je inovacij bore malo.
Pri izboljšavah in predlogih se je največkrat končalo.
A tudi to nekaj velja,
ob letu se nam vsem pozna.

Simbolične nagrade za svoj trud dobimo.
Na koncu leta se izleta udeležimo.
S tem pokažemo pripadnost tovarni.
Nekaterim, žal, za to še mar ni.

Navzlic slabi kdaj izkušnji
do delodajalca ne smemo biti ravnodušni.
Treba skupaj strniti je sile,
premaga s tem se vse ovire.

stara trgovina in
gostilna iz začetka
prejšnjega stoletja

zbirka afriške
umetnosti

Na avtobusu se nam zdi vse znano,
saj se že od lani vsi poznamo.
Mimo cestnih se peljemo pregrad,
prispemo varno na velenjski grad.

Seznanijo nas tam z mnogimi stvarmi.
Rekonstrukcija stare trgovine in gostilne se na ogled dobi,
znanja o Šaleški dolini med romantiko in barokom
si obiskovalec pridobi.
Ostanki mastodonta so predstavljeni,
zbirka afriških umetnosti vse popestri,
galerija Lojzeta Perka postavi piko še na »i«.

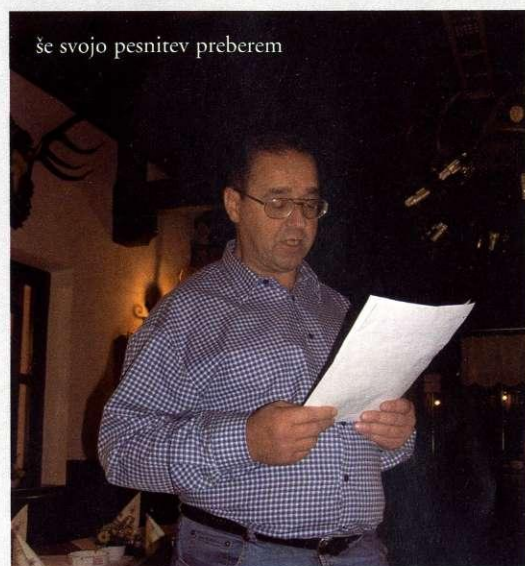
Postali že smo trudni, lačni -
ne sprenevedajmo se, da smo drugačni.
S knapovsko se mal'co podkrepimo,
da lažje v velenjski rudnik odbrzimo.

Vsi v rudarski smo opravi,
v globini rudnika dvigalo se vstavi.
Premogovniška zbirka nas tu pozdravi,
rudarjenje podrobno se predstavi:
vidne so lignitne plošče, kamni vsi ostali,
povedo, kako potekal tu delovni je dan
in kako zahrbtnen je lahko metan.

Spodobno smo se okrepili,
Z dvigalom se na plano potegnili.
Vzdušje je sproščeno in veselo
z mislijo: »Knapovsko je težko delo!«

Tuhinjska dolina nas je pozvala,
tja do Kamnika nas pripeljala.
Veselimo se tu še bolj kot prej,
za nikogar ni pregrad ne mej.

Tako smo veselo izlet zaključili
z mislijo, da še naprej se bomo trudili.
Svojih uspehov se že vnaprej veselimo
zato se leto osorej zopet dobimo.

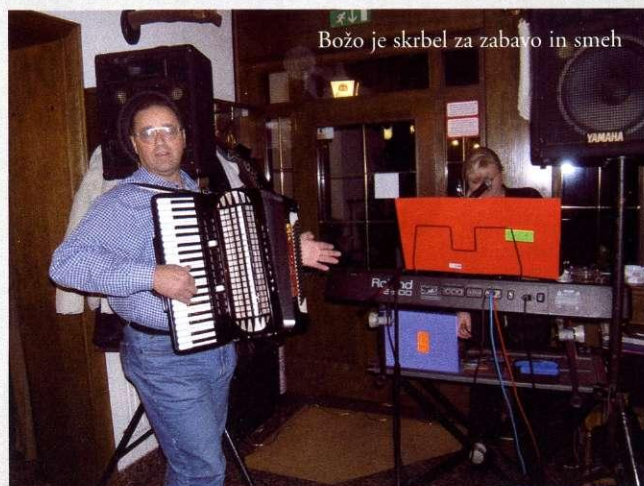

še svojo pesnitev preberem

V Popsijevem kotičku se lahko vsak predstavi,
med njimi
Božo Kramar
vas lepo pozdravi.

pred odhodom v "jamo"

Božo je skrbel za zabavo in smeh

bilo je veselo

iz zabavno

ANKETA

Bliža se »Teden inovacij«, ko bodo najzaslužnejši na tem področju prejeli nagrade. Z naključnimi sogovorniki smo se pogovarjali o sistemu za spodbujanje inovativne dejavnosti ter o oblikah motivacije.

Roman Žmitek, PC Predelava debele pločevine

Vem le toliko, kot preberem v Novicah. Prav je, da predlagatelje nagradimo tako denarno kot tudi na druge načine.

Bojan Krničar, Tehnična kontrola

O inovacijah lahko preberemo v Novicah in zadnje čase tudi na intranetu. Nagrade za inovatorje so materialne in nematerialne, kot je bon za malico, izlet, piknik. Kaj več pa ne bi vedel.

Matjaž Žagar, PC Hladna predelava

Moje mnenje je, da bi morale biti višje nagrade za dobre inovacije. Za spodbujanje inovativnosti je bon za malico prenizka nagrada. Izlet ali piknik je primernejša. Pripomnil bi tudi to, da se nekatera imena stalno ponavljajo,

obenem pa se za nekatere dobre predloge ne meni.

Marko Pogačnik, Proizvodno tehnične službe

Spodbujanje k inovativnosti je vsekakor pozitivno, še posebej za predloge in ideje, ki se nanašajo na proizvodnjo, saj so dobrodošli. In je prav, da so avtorji nagrajeni. Smešno pa se mi zdi, če dobi nekdo nagrado za koristen predlog, kot je postavitve kavnega avtomata v nek hodnik. Zelo je naraslo število koristnih predlogov v neproizvodnem delu – Službah, pravih inovacij pa je malo. Denarne nagrade so odvisne od prihranka. Potem je še bon za malico in različna družabna srečanja.

Slavko Dušenovič PC Vroča predelava

Veliko smo predlagali – malo dobili. V naši skupini je delavec, ki je dal precej koristnih predlogov, dobil pa je okroglo »pet jurjev«. Tudi nematerialne oblike motivacije so dobre. Poudaril pa bi rad, da če se nekaj obljublja, naj se to tudi izvede. Nagrade bi bile lahko nekoliko višje.

Tomaž Božič, PC Vroča predelava

Predlagal sem veliko izboljšav. Ne gre se za to, ali mi bodo to plačali ali ne, pač pa zato, da se predlagane spremembe izvedejo. Nekaj mojih predlogov ni bilo sprejetih. Na splošno pa so določene stvari po zaključenem letnem remontu zamrle. Prav je, da so tudi nematerialne oblike motivacije, kot so ekskurzije in podobno. Bil sem v Zrečah in mi je bilo zelo všeč.

Sistem je dober, o nagradah pa ne vem, kakšne so. Še nismo ničesar prijavi.

Jože Kosič, Tehnične storitve in transport

Naš predlog je bil zavržen, ker ga nismo poslali po elektronski pošti. Najboljša motivacija je denarna nagrada. Pri denarju se vse začne in neha. Dobro in zelo pozitivne so tudi druge oblike motivacije, kot so bon za malico, izlet, piknik ali športno srečanje.

Mirjan Furlan, Nabava

Čeprav nismo proizvodnja, smo predlagali nekaj izboljšav, za katere smo dobili po dva ali tri tisoč tolarjev. Kakšne nagrade dobijo po obratih, pa ne vem. So pa še druge oblike nagrad, na primer bon za malico, izlet za najboljšo skupino, majice.

Boštjan Pirnar, Raziskave in razvoj

Sistem bi bilo potrebno še malo dopolniti. V smislu, da bi dosegli večjo aktivnost zaposlenih. Veliko jih ne ve, v čem je bistvo sistema. S preprosto informacijo, ki bi prišla do vsakega zaposlenega, bi lahko bili učinki bistveno boljši. Poznamo več načinov motiviranja zaposlenih in eden izmed njih je prav gotovo nagrajevanje. Dobra motivacija pa je lahko dodatno izobraževanje.

Milan Klinar, Kakovost in razvoj

Sitem je dober, moti pa me, da večkrat ne vemo, kje je meja med inovacijo in rednim delom. Določena področja dela so takšna, da zahtevajo stalno raziskovanje, uvajanje sprememb. Tudi sam sem bil večkrat v dvomih, kaj prijaviti in kaj ne. V Acroniju prevladujejo drobni koristni predlogi in ideje, ki predlagateljem in sodelavcem olajšajo delo. Za takšne predloge je bon za malico pravšnja nagrada. Tistih pravih inovacij, ki jih dokazujejo z analizo prej in potem, pa je bolj malo. Mogoče jih veliko misli tako kot jaz. »Ne bom se dajal v zobe«, ker je to moja dolžnost. Vsekakor pa je vzpodbujanje zaposlenih k inovativnosti pozitivno.

lm

Notranja in zunanja presoja sistema ravnanja z okoljem

Standard sistema ravnanja z okoljem ISO 14001 zahteva, da je sistem naravnan tako, da vodi v stalno izboljševanje. Zaenkrat edini in najboljši sistem je tako imenovani Demingov krog stalnih izboljšav (načrtuj, naredi, preveri in ukrepaj). Načrtovanje ima svoj smisel le, kadar mu sledi implementacija ukrepov, preverjanje izvedenega in na podlagi ugotovljenih nepravilnosti začetek novega kroga. Da pa bi resnično lahko preverili izvedeno, je potrebno izvesti presojo samega sistema.

Da bi to preverili tudi v praksi, smo 22. in 23. septembra 2004 najprej izvedli notranjo presojo sistema ravnanja z okoljem. Notranjo presojo smo izvedli z lastnimi izšolanimi notranjimi presojevalci. V dneh od 3. do 4. novembra 2004 pa smo imeli tudi zunanje preverjanje sistema ravnanja z okoljem. Zunanje preverjanje je izvedla certifikacijska hiša TÜV Bayern Sava z dvema vodilnima presojevalcema dr. Stergarškom in dr. Kocjančičem in presojevalko Ireno Debeljak.

Kljub temu, da sta obe presoji potekali dva dneva, je bil presojan le del celotnega sistema. Na presoji je bila pregledana vsa sistemska dokumentacija ter ustreznost izpolnjevanja sistemskih standardiziranih zahtev. Presojevalci pa so glavni poudarek dali tudi na samo izpolnjevanje zahtev standarda v praksi. Interne presoje so tudi orodje za stalno osveščanje in usposabljanje zaposlenih ter za iskanje tako korektivnih kot preventivnih ukrepov kot tudi predlogov za nenehne izboljšave samega sistema.

Presojevalca sta že med samo presojo predvsem pa na zaključnem sestanku podala svoje vtise ter ugotovitve. Opozarjala sta nas predvsem na pomanjkljivosti, ki sta jih opazila, ter potrebne ukrepe za izboljšanje samega sistema. Največ pomanjkljivosti sta odkrila na sami komunikaciji med posameznimi oddelki ali službami. Glede na to, da smo veliko podjetje, včasih prihaja do prekinitve informacij. Zato sta predlagala še več usposabljanja tako na vodstveni kot operativni ravni.

Na koncu sta izrazila posebno zadovoljstvo ob dejstvu, da sta med presojo imela stalno pozitivno komunikacijo in dobre pogoje za delo. Najbolj zadovoljna sta bila z dejstvom, da smo jim predstavili sistem, kot deluje v praksi, ter da nismo poskušali prikriti nepravilnosti. Ob predstavljenih nepravilnostih smo jim podali tudi rešitve za izboljšanje stanja.

Na osnovi pridobljenih dokazil sta ugotovila, da je sistem ravnanja z okoljem vsaj v presojanem delu učinkovit ter naravnan tako, da vodi v stalno izboljševanje ravnanja z okoljem. Vse parametre, ki bi lahko privedli do negativnih vplivov na okolje, pravočasno prepoznamo, izboljšanje pa vključujemo v poslovne cilje Acronija.

Andreja Purkat

Vodilna presojevalca dr. Andrej Stergaršek
in dr. Robert Kocjančič

Preverjanje sistema v praksi na CRNO liniji

Izvedba presoje v PC PDP

OB POŽARU – KAKO RAVNATI

Kaj je ogenj, požar, gorenje?. V strokovni literaturi najdemo naslednje definicije:

Ogenj – pojav, pri katerem oddaja snov ob spajanju s kisikom svetlobo, toploto in dim.

Požar – ogenj, ki povzroča škodo.

Gorenje – kemijska reakcija – oksidacija – spajanje gorljive snovi s kisikom. Gorljiva snov se v procesu gorenja lahko pojavlja v trdni, tekoči in/ali plinasti obliki.

IZVLEČEK IZ POŽARNEGA REDA:

Preventivni ukrepi v primeru požara

- Vsi prehodi in izhodi morajo biti vedno prosti in jih je prepovedano zalagati.

- Sredstva, namenjena gašenju, morajo biti dostopna, brezhibna in pregledana v skladu z zakonodajo.

Vse elektro-omarice, priključki, vodniki, vtičnice... morajo biti brezhibni, prostor okoli njih pa čist in vedno dostopen.

Po končanem delu morate poskrbeti in se prepričati, da so vse električne naprave izključene.

- O vsaki pomanjkljivosti, okvari ali nepravilnosti, ki bi lahko povzročile požar ali eksplozijo, morate obvestiti odgovorno osebo.

Kajenje v objektih ni dovoljeno, razen na posebno označenih mestih.

Ravnanje v primeru požara

- Kdor opazi požar, je dolžan z vsemi razpoložljivim in ustreznim gasilnimi sredstvi preprečiti širjenje požara in ga skušati pogasiti (glede na svojo usposobljenost). Če pa ugotovimo, da požara ne bomo mogli pogasiti, obvestimo center za obveščanje.

- Izklopite vse električne naprave in aparate – po možnosti glavno stikalo, zapremo plin ...

- Kdor ne sodeluje pri gašenju ali evakuaciji, naj takoj zapusti prostor in se javi na zbornem mestu.

- Obvestimo gasilce na tel. št. 2212 ali 2213 (ali gasilci 112, policija 113) in jim posreduje naslednje podatke:

- KDO SPOROČA O POŽARU

(ime in priimek ter telefonska številka, od koder kličete)

- **KJE GORI?** (točen naslov gorečega območja)

- **KAJ GORI?** (goreča snov in obseg požara)

- **OBSEG POŽARA?**

- **ALI SO OGROŽENI LJUDJE?**

Po požaru

- Preprečiti dostop nepoklicanim na mesto intervencije.

- Po požaru je potrebno napisati zapisnik in dopolniti evidenčni list o požaru.

- V desetih dneh oddati statistično poročilo o požaru pristojni upravi za obrambo ministrstva za obrambo.

- Vso poškodovano opremo je potrebno pregledati, obnoviti in preizkusiti.

- Da bodo vsa gasilno tehnična sredstva pregledana, napolnjena in vrnjena na predvideno mesto.

V vednost!

- V požarih po svetu je več kot polovica smrtnih žrtev zaradi dima.

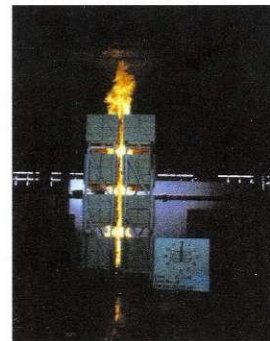
Kovine so največja skupina elementov. Pod posebnimi pogoji so gorljive skoraj vse kovine, razen plemenitih kovin (zlato, srebro, platina) in nekaterih drugih.

- Veliko kovin (tudi železo) lahko gori pri povečani koncentraciji kisika ali v čistem kisiku. Lahko se vnamejo in gorijo tudi na zraku, če so zdrobljene v prah. Prah nekaterih kovin je na zraku celo samovnetljiv. Te kovine imenujemo piroforne kovine (železo, kobalt, nikelj, krom, cink itd.).

Včasih se niti ne zavedamo posledic požara. Ne zavedamo se, kako lahko požar hitro napreduje in kako hitro se znajdemo v boju za življenje. Naslednje fotografije kažejo razvoj požara v regalnem skladišču goriva. Pod vsako fotografijo je označen čas v sekundah.

t = 15 s

t = 35 s

t = 100 s

t = 130 s

t = 149 s

Leto	Lokacija	Obrat	Dogodek	Št. žrtev
1982	Venezuela	Rezervoarji	BLEVE	128
1984	Mexico City	Plinska postaja	BLEVE	334
1984	Utah, ZDA	Rudnik premoga	Eksplodizija metana	27
1988	Severno morje	Naftna ploščad	Eksplodizija plina	167
1991	Kitajska	Tovarna oblačil	Požar oblačil	66
1991	Brazilijska	Tovarna pirotehničnih sred.	Požar pirot. sredstev	24
1991	Indija	Tovarna pirotehničnih sred.	Požar pirot. sredstev	37
1991	Albanija	Skladišče hrane	Požar skladišča	60

O opeklinah in zastrupitvah ter nujenju prve pomoči

Ko se znajdemo v položaju, kjer je požar ali odprt ogenj, se ponavadi srečujemo tudi z opeklinami in z zastrupitvami, kar najpogosteje s CO (ogljikov monoksid) plinom. Takrat je zelo pomembno, da znamo takemu poškodovancu nuditi prvo pomoč!

1. Pogasitev ognja

V okviru prve pomoči moramo najprej pogasiti ogenj, če je zajel ponesrečenca. To napravimo z odejo, plaščem ali preprogo, v katero ga zavijemo, da udušimo ogenj. Pri tem se opečenih mest kože čim manj dotikamo z rokami ali s kakimi drugimi predmeti. Takoj nato te dele kože hladimo s hladno, čisto po možnosti tekočo vodo. Če tekoče vode ni pri roki, lahko hladimo s hladnimi obkladki, ki jih večkrat menjavamo, ali z ledom.

2. Takojšnje hlajenje opekline

Takojšnje hlajenje opeklin je najpomembnejše in najučinkovitejši ukrep prve pomoči. Z njim dosežemo, da kvarni vpliv vročine ne deluje še naprej v globino kože in ne okvarja kapilar. S hlajenjem začnemo takoj, v prvih petih minutah po opečenju. S tem dosežemo, da opekline ne bo tako globoka in nevarna, kot bi bila sicer. S hlajenjem zmanjšamo tudi razvoj edema in izgubljanje telesnih tekočin ter občutno omilimo bolečine. Na ta način ublažimo ali morda celo preprečimo razvoj šoka. Hladimo toliko časa, dokler bolečina ne preneha ali postane vsaj znosnejša. To traja včasih nekaj minut pa tudi do pol ure.

Ostanke zagorelih oblačil, ki so običajno pripečeni h koži, ne odstranjujemo in ne trgamo s telesa. S tem bi po nepotrebnem povzročili hude bolečine in povečali možnost okužbe. Drugače ravnamo pri opeklinah z vrelinami in parami (oparinami). Kadar ni možnosti za takojšnje hlajenje s čisto hladno vodo, moramo z vrelo tekočino ali paro prepojeno obleko takoj sleči, da vrelo tekočino iz obleke ne poglablja opekline. Najbolje pa je tudi pri takem ponesrečencu takoj dati opečene oziroma oparjene dele telesa pod curek hladne tekoče vode in ohladiti kožo, obenem pa s tem hladimo tudi obleko.

3. Sterilna obveza

V okviru prve pomoči opečenih delov kože ne čistimo in ne mažemo z mazili ali posipavamo s praški. Tudi olja ali jajčnega beljaka, kot je ponekod običaj, ne dajemo na opekline.

Opekline v tej fazi le sterilno obvežemo, potem ko smo jo ohladili s hladno čisto vodo. Opečene dele kože pokrijemo z aluplast povojem in napravimo obvezo, ki je za prizadeti del

najprimernejša. Če aluplast povoja nimamo, opekline pokrijemo s sterilno gazo ali s čisto preliskano tkanino (npr. rjuho) in obvežemo. Opeklin na obrazu ne obvezujemo.

4. Prevoz v bolnišnico

Ko smo opekline ohladili in obvezali, poskrbimo za prevoz poškodovanca v bolnišnico. Če moramo na prevoz dalj časa čakati, dajemo opečencu večkrat po malem piti sladkan čaj ali sadni sok, v katerega smo na 1 liter dali eno žličko soli in eno žličko sode bikarbone. To ublaži šok. Če ima ponesrečenec opečeno sluznico zgornjih dihalnih poti, mu na vrat dajemo hladne obkladke.

Ogljikov monoksid (CO) – prva pomoč

Znaki zastrupitve: pri lažjih oblikah zastrupitve se pojavijo glavobol, vrtoglavica, tesnoba, bljuvanje. Pri hujših oblikah zastrupitve hitro nastopi nezavest in nato zastoj vitalnih funkcij. Ogljikov monoksid se 300-krat močnejše veže na krvni hemoglobin kot kisik in tako nastala spojina karboksihemoglobin obarva kožo in vidne sluznice zastrupljenca značilno rožnato. Ta rožnata obarvanost kože ostane še po smrti in nas lahko zavede v prepričanje, da stanje ni tako resno, kot je v resnici.

Fiziološki učinek CO2 na človeka:

Koncentracija (Vol%)	Učinek
< 4	Ni težav
4,7	Glavobol – pospešeno dihanje
8	Omotičnost
>9	Izguba zavesti
15	Smrt nastopi v nekaj minutah

Koncentracija (Vol%) Učinek < 4 Ni težav 4,7 Glavobol – pospešeno dihanje 8 Omotičnost >9 Izguba zavesti 15 Smrt nastopi v nekaj minutah

Prva pomoč: takojšnja rešitev iz zastrupljenega prostora z masko! Če maske nimamo pri roki, odpremo na stečaj vrata in razbijemo okna, da se prevettri. Nekajkrat globoko vdihnemo, ob zadrževanju dihanja stečemo v prostor in zastrupljenca prenesemo na čist zrak. Takoj začnemo oživljati z umetnim dihanjem z usti in če je treba, z zunanjo masažo srca. Pokličemo reševalce.

Adis Medič

ZMANJŠANJE PORABE HLADILNE VODE

Projekt št. 194 - Zmanjšanje porabe hladilne vode v svoji osnovi predstavlja prehod iz pretočnega načina hlajenja proizvodnih naprav na način hlajenja s pomočjo zaprtih tokokrogov hladilne vode. Ob enem pa ta projekt predstavlja osnovo, oziroma iztočnico za izvedbo še ostalih projektov na področju hladilne vode, kot so na primer Čistilna naprava Blooming-Steckel, Spiralne vode v Hladni valjarni ter zaprti tokokrogi v Jeklarni.

Po tehnični plati je projekt sedanjosti obliko dobival več let s pomočjo osnovne projektne naloge, idejnega projekta Zmanjšanje porabe hladilne vode HVB, PP in PDP, ki ga je izdelal Plinstal Jesenice, idejnega projekta Vode za Jeklarno, ki ga je izdelal Esotech Velenje, idejnega projekta Rekonstrukcija škajnih jam, ki ga je izdelal IBE Ljubljana. Osnovne podatke o količinah hladilne vode, obsegu projekta in možnih aktivnostih, ki nam prinašajo pozitiven rezultat, pa smo črpali iz Energetskega pregleda sistemov tehnološkega vodnega hlajenja podjetja Acroni, d.o.o., ki ga je izdelal IZR-Enekom Škofja Loka.

Po ekološki plati smo sledili Okoljskemu sanacijskemu programu iz leta 2001, Okoljskim ciljem, ki so bili predstavljeni v okviru ISO 14001 v letu 2003 in Programu prilagajanja IPPC direktivam v letu 2004. Z začetkom tega projekta, ki je eden iz sklopa ekoloških projektov, smo še za en korak bliže pridobitvi integralnega okoljskega dovoljenja, ki je pogoj za opravljanje naše dejavnosti.

Za financiranje tega projekta smo pridobili ugoden ekološki kredit, saj bomo po uspešno zaključeni naložbi dobili 11% naložbene vrednosti povrnjene. Poleg tega pa je ta ekološka naložba tudi ekonomsko upravičena, saj se bo po zaključku le-te močno zmanjšala poraba vode, zato bo nižji tudi vodni prispevek in taksa za onesnaženo vodo.

Manjša pripravljala dela smo začeli izvajati že pred dvema letoma na osnovi takratne prirediteljeve del. Sedaj smo na osnovi gradbenega dovoljenja začeli izvajati glavna dela z glavnim izvajalcem Esotech, d.d. iz Velenja, ki nam je izdelal projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja in projekte za izvedbo del. Gradbeni nadzor nad celotnim projektom smo zaupali družbi Nadzor gradenj, inženiring in svetovanje Marij Trojar s.p., in varstvo pri delu firmi UTA-VAR, d.o.o., kot opravljalca nalog zunanjega koordinatorja ZVD.

Projekt vsebuje naslednje aktivnosti: Rekonstrukcijo sedanjega črpališča hladilne vode, izgradnjo novega objekta z vgradnjo vstopnih filtrov in opreme za pripravo vode, zaprt hladilni

tokokrog vode za Hladno valjarno, regulacijo pretoka hladilne vode na napravah Hladne valjarne, zaprt hladilni tokokrog vode za Potisno peč v Vroči valjarni, črpališče hladilne vode za tokokroge Jeklarni, črpališče hladilne vode za tokokroge Blooming in Steckel ter daljinsko upravljanje in nadzor celotnega procesa porabe hladilne vode.

Čs za zamenjavo

Časovno je projekt, glede na ostale projekte, nekoliko razvlečen preko celega leta z namenom, da izkoristimo vse načrtovane ustavitve proizvodnih naprav za priklope in testiranja ter da ne ustavljamo proizvodnje zaradi del na projektu. Tak način dela nam tudi ustreza po finančno komercialni plati, saj imamo nekakšno fazno izvedbo projekta z vnaprej predvidenimi deli, ki brez vmesnih prekinitev doseže celoto nekje v mesecu juliju 2005.

Sedanje naprave na področju distribucije hladilne vode, ki jo sicer dobivamo od zunanjega dobavitelja, nam ne zagotavljajo

Energetski vodi

čiste vode. To povzroča zaradi zamašenosti hladilnih sistemov zastoje na napravah. Posebna težava nastane v deževnih dneh, saj savska voda v tem času doseže do 3000 mg/l usedlin in do 90 % so te usedline v granulacijah od 100 do 1000 mikronov, in če upoštevamo, da imajo naprave še lastne filtre, naj bi bila meja v obeh primerih pod 100.

Iz teh razlogov projekt predvideva vgradnjo vstopnih filtrov, prehod iz uporabe savske vode na uporabo javorniške vode med tem, ko bo savska voda le še rezerva za sušne mesece.

Napajanje novega črpališča z električno energijo bomo

zagotovili z že zgrajenim dovodom iz energetske postaje in novim transformatorjem 1600 KVA v črpališču. Instalirana moč je sicer nekoliko večja od obstoječe, vendar pri upoštevanju istočasnosti obratovanja in vgradnji vzporednih pogonov, bomo ob dejstvu, da smo prešli iz visoko napetostnih pogonov na frekvenčne pogone, vse eno prihranili po optimističnih napovedih do 30 % sedanje porabe električne energije.

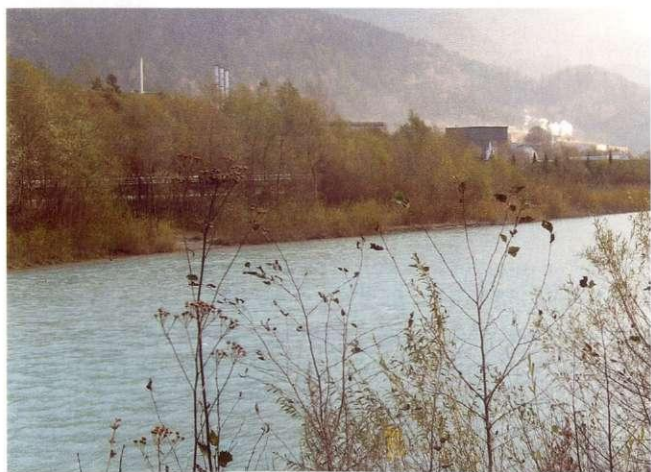
Predstavljeni projekt predvideva do šestkrat manjšo porabo sveže hladilne vode, kot jo porabimo sedaj, ko imamo pretočni sistem hlajenja. Ko bomo zgradili še ostale predvidene sisteme s področja hladilne vode, se bo ta mnogokratnik še deloma povečal.

Bazeni s hladilno vodo

Z zmanjšanjem porabe hladilne vode na vходу se nam manjšajo tudi onesnaženi odtoki na izhodu. Ker pa smo uporabili trenutno najboljšo razpoložljivo tehnologijo, bodo odtoki iz družbe Acroni, d.o.o. minimalni in nadzorovani, predvsem pa v še dovoljenih mejah, ki nam jih predpisuje naša zakonodaja in BREF predpisi.

Investicija dosega vrednost blizu treh milijonov evrov in je izrazito ekološko naravnana, tako ji je na vseh področjih potrebno nameniti nemalo pozornosti. Kljub svoji ekološki naravnosti, nam prinaša kar ugodne ekonomske učinke iz naslova manjše porabe sveže vode, manjše porabe električne energije in znižanega plačila ekoloških taks zaradi vračanja onesnažene vode v naravo.

Cilj projekta je čista reka Sava

Verjamemo v uspešen zaključek projekta in, če so naši izračuni vsaj približno točni, se nam bo naložba izplačala v petih do sedmih letih, kar je za take vrste projektov izredno uspešno.

Franc Nečimer

Rekordna oktobrska proizvodnja v PC VP

Pri proizvodnji slabov smo oktobra v Jeklarni zopet dosegli zavidanja vredne rezultate. Odlili smo kar 32.448 t slabov, od tega 7.094 t nerjavnih jekel. To je največja mesečna proizvodnja dobrih slabov, od kar obratuje Jeklarna na

belškem polju. Večina specifičnih porab materialov in energentov je bila na najnižjih do sedaj doseženih ravneh. Posebej je potrebno izpostaviti specifično porabo ognjevarnih materialov, ki je znašala le 20,6 kg/t, kljub dejstvu, da smo za proizvodnjo 5 šarž MKM CrAl4 (jekla za izdelavo katalizatorskih navitij) porabili kar dve ponovci, kar je bistveno slabše od trenutne povprečne vzdržnosti livnih ponovc, ki se giblje med 30 in 35 šarž.

Za dosego takega vrhunskega rezultata gre vsa zahvala sodelavcem, ki so ponovno dokazali, da so visoko usposobljeni in motivirani. Še posebej izstopajo sodelavci vzdrževanja, kajti vzdrževalskih zastojev je bilo le 3,62 % glede na koledarski čas.

Dobri oskrbi s slabi je sledila tudi Valjarna. Izvaljano je bilo 10.572 t plošč in 20.357 t kolobarjev, skupno kar 30.929 t polizdelkov. Poleg tega je bilo zaradi tehnoloških zahtev prevaljanih kar 1.097 t slabov. Kljub rekordni proizvodnji slabov pa valjarna ni obratovala kar 36 ur.

Po zaključku naložbe v novo vakuumsko napravo, katere izgradnja in uvajanje v proizvodnjo sta pomenili veliko motnjo pri delu Jeklarnе, so doseženi rezultati dobra popotnica in velika obveza za proizvodnjo v letu, ki se nezadržno približuje. Skrbno se pripravljamo na zamenjavo pogonskih motorjev Bluminga, tako da bo motnja pri oskrbi PC HP in PC PDP z vložkom čim manjša in bosta naš »kupca« tudi v prihodnje imela idealne možnosti pri podiranju proizvodnih rekordov.

Direktor PC VP
Slavko Kanalec

proizvodnja v oktobru

S proizvodnjo v oktobru smo lahko zadovoljni. Dosegli smo praktično vse zastavljene cilje, na določenih področjih pa celo rekordne rezultate, tako da tudi poslovni rezultat ne bo izostal. Izdelali smo 23.291 ton izdelkov, od tega kar 5.341 ton izdelkov iz nerjavnih jekel. Poudariti moramo rekordno proizvodnjo 4.009 ton nerjavne debele pločevine, ki jo je omogočilo poleg velikih prizadevanj v PC PDP, tudi dobro delo v Jeklarni in Vroči valjarni. Dosežena je bila rekordna mesečna proizvodnja Jeklarne (32.448 ton) in kljub zastojem zaradi pomanjkanja vložka v Vroči valjarni kar 30.929 ton zvaljanih izdelkov. V Hladni valjarni smo dosegli rekordno proizvodnjo 10.613 ton izdelkov in največjo proizvodnjo gotove elektroplacovine. Za dosežene rezultate vsem čestitke in zahvala za prizadevanje.

Profitni center Vroča predelava

Mesec oktober je bil v PC VP v mnogih pogledih rekorden. Kot tak nam je lahko in mora služiti kot izhodišče ter primerjava za prihodnje mesece. Odlili smo 32.685 ton slabov, od tega kar 7.094 ton slabov iz nerjavnih jekel. Med nerjavnimi jekli je bilo kar 5 šarž nerjavnih jekel za izdelavo katalizatorskih navitij (MKM CrAl 4), katerih izdelava pomeni določeno motnjo v proizvodnji Jeklarne, posebej pa so obremenjene ponovce, kjer zato beležimo povečano porabo ognjevarnih materialov. Količinsko je bila proizvodnja slabov v mesecu oktobru najvišja doslej. Analiza vzrokov za tako uspešno proizvodnjo nam kaže, da nismo imeli večjih okvar na napravah. Nepredvidenih vzdrževalskih zastojev je bilo samo 3,62 odstotka glede na koledarski čas. To je v primerjavi z letošnjim povprečjem, ki znaša kar 8,89 odstotka, bistveno manj. Pri proizvodnji nerjavnih jekel na novi napravi VOD ni bilo večjih težav kar je pomenilo v povprečju izdelanih 10 talin dnevno. Rezultat je dobra popotnica projektu optimizacije proizvodnje nerjavnih jekel, kjer je cilj izdelava 12 talin nerjavnih jekel dnevno.

Vse specifične porabe, razen električne energije, so rekordno nizke. Poraba električne energije znaša 532 kWh/tono, kar je predvsem posledica nižje porabe kisika. Zaradi okvare enega kisikovega kopja je bila poraba kisika na EOP le 37,15 kg/tono, kar je kar 7,05 kg/tono manj kot znaša letno povprečje. Poraba plina za ogrevanje ponovc in vmesnih ponovc znaša le 10,57 m³/tono, prav tako rekordno nizka je tudi poraba grafitnih elektrod, ki znaša 2,62 kg/tono. Še posebej razveseljiv pa je podatek o specifični porabi ognjestalnih materialov. Gre za doslej najnižjo porabo in znaša 20,6 kg/tono.

Zaradi majhnega števila reklamacij oziroma izmeta je bil primerno visok izplen, ki je znašal 85,4 odstotka.

Potek proizvodnje v Vroči valjarni je bil podoben proizvodnji v Jeklarni. Zvaljali smo 10.572 ton plošč in 20.357 ton kolobarjev, ob 1.097 ton prevaljanih polizdelkov. Kljub rekordni proizvodnji slabov je valjarna mirovala zaradi pomanjkanja vložka kar 36 ur. Poleg redne proizvodnje smo zvaljali še manjšo količino orodnih jekel. Bistvenih težav v proizvodnji ni bilo, saj je delež nepredvidenih vzdrževalskih zastojev znašal le 3,11 odstotka glede na koledarski čas. Težave smo imeli z delovnimi valji na valjavskem ogrodju Bluming, kjer so se zaradi zažganosti površine valjev pojavljale napake na izdelkih. Pri dveh opornih valjih na na valjavnem stroju Štekel je prišlo do luščenja površine. Specifične porabe so rekordno nizke, saj je specifična poraba plina le 52,2 m³/tono in elektrike le 105,9 kWh/tono izdelka. Izpleni TVT in HVT so v okviru oz. nad načrtom, zaostajamo le pri izplenu DPL, kar pa je posledica reklamacij.

Profitni center Hladna predelava

Dosežena proizvodnja hladno valjanih trakov je znašala 10.613 ton, kar je 113 ton več od načrtovane. Nekoliko nad načrtovano je bila proizvodnja hladno valjanih končno žarjenih elektroplacovin in hladno valjanih trakov iz nerjavnih jekel. Pri ostalih skupinah jekel smo bili v okviru načrtovanih

vrednosti. Podoben položaj je bil tudi pri proizvodnji toplo valjanih trakov, kjer je bila proizvedena skupna količina 3.534 ton, s čimer smo za 34 ton presegle načrt.

Delo v posameznih sektorjih je potekalo dokaj normalno, prav tako je bila zadovoljiva preskrba z vložkom. V začetku meseca smo imeli nekoliko več težav z obratovanjem linije CRNO, saj je med remontom prišlo do puščanja vode na atmosferski zapori. Po odstranitvi napake je linija obratovala zelo dobro, tako, da je bila dosežena druga najvišja proizvodnja v letošnjem letu, in sicer 6.310 ton.

Doseženi izplen HVT znaša 89,1 odstotka, kar je najboljši rezultat v tem letu in je obenem za 1,3 odstotka nad gospodarskim načrtom. Razveseljuje je, da je tako dober rezultat dosežen pri vseh skupinah jekel. Tudi izplen TVT je za 3 odstotke nad načrtovanim in znaša 90 odstotkov.

Specifična poraba zemeljskega plina je bila na vseh agregatih nižja od povprečnega letnega doseganja. Prav tako sta nižji tudi porabi vodika in dušika.

Na področju ekologije smo v tem mesecu zamenjali vse odpraševalne vreče na peskarskem stroju SCAP. Pregledan in

revidiran je bil Register okoljskih ciljev in določeni cilji za leto 2005. S strani ZZV Maribor pa so bile opravljene meritve emisij na dimnikih peskarskega stroja SCAP in Regeneracije.

Profitni center Predelava debele pločvine

Operativni načrt za oktober je bil postavljen 2 odstotka nad raven gospodarskega načrta kar količinsko pomeni 8.800 ton. Kar 23 odstotkov nad gospodarskim načrtom pa je bil postavljen načrt proizvodnje debele pločvine iz nerjavnih jekel. Količinsko to pomeni 3.500 ton.

S proizvodnjo 9.146 ton izdelkov je bil skupni operativni načrt dosežen 104-odstotno, na programu nerjavnih jekel je bil z 4.011 tonami presežen za 14,6 odstotka, prav tako je bil presežen na programu konstrukcijskih legiranih jekel in jekel za poboljšanje - s 951 tonami za 36 odstotkov.

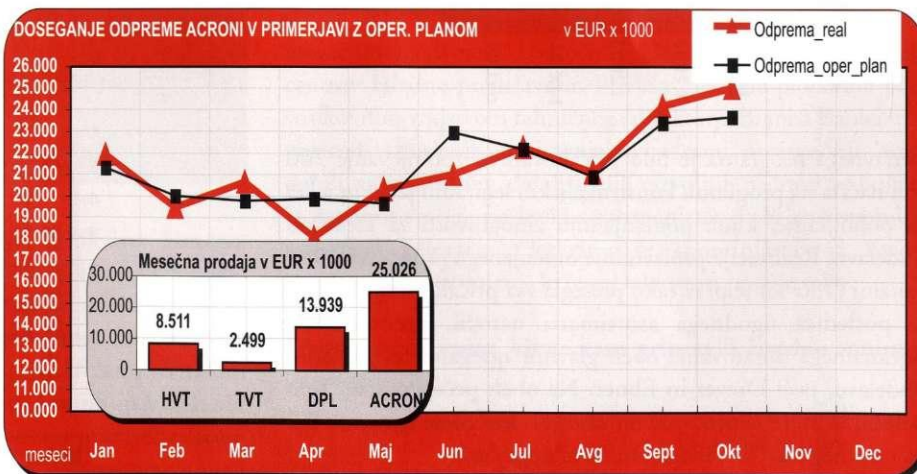
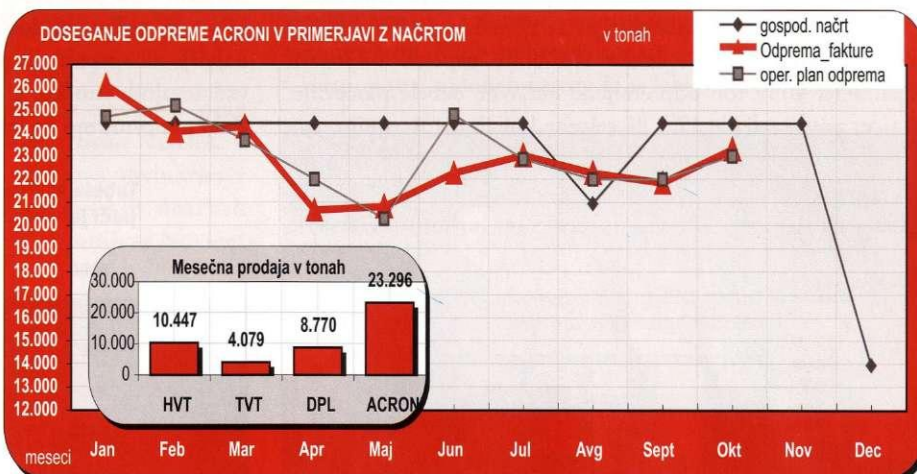
V začetku meseca smo izvedli tridnevni remont peči Drever, s popravilom stropa in hladilnega dela. Večja nepredvidena zastoja sta se pripetila le na ravnalniku MDS z enodnevnimi menjavami ležajev. Iz obratovanja smo zaradi iztrošenosti izločili eno izmed obeh 30 m³ varnostnih cistern v lužilnici. Zaključila so se dela na novi razsvetljavi celotnega Profitnega centra. Na peči LOI smo s prilagojeno tehnologijo skladiščenja in transporta začeli izvajati toplotno obdelavo normalizacije debelejših plošč.

Skupni izplen je bil v oktobru presežen za 0,3 odstotka. Za 1,2 odstotka je dosežen izplen boljši od načrtovanega v skupini nerjavnih jekel, za 0,3 odstotka je bil presežen pri legiranih konstrukcijskih jeklih, v skupini navadnih konstrukcijskih jekel pa smo za načrtovanim izplenom ponovno zaostali, tokrat za 0,6 odstotka.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

poslovanje v oktobru

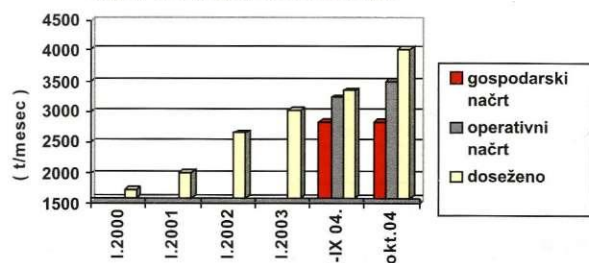
	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČVINO						MALOGLJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA, PROGA																		
JEKLARNA	7.093	6.620	107	9.581	9.400	102	3.269	2.900	113	9.357	9.780	96	3.148	2.800	112	32.448	31.500	103
VALJARNA	5.968	6.630	90	9.618	9.300	103	2.617	2.800	93	10.068	9.670	104	2.658	2.600	102	30.929	31.000	100
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.240	1.200	103	6.410	6.300	102	1.818	2.000	91	277	100	277	868	900	96	10.613	10.500	101
TVT	92	80	115	117	150					2.954	2.770	107	370	500	74	3.534	3.500	101
DPL	4.009	3.500	115							4.185	4.600	91	950	700	136	9.144	8.800	104
ACRONI	5.341	4.780	112	6.527	6.450	101	1.818	2.000	91	7.417	7.470	99	2.188	2.100	104	23.291	22.800	102
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.197	1.200	100	6.412	6.300	102	1.766	2.000	88	178	100	178	896	900	100	10.447	10.500	99
TVT	139	150	93	85	150					3.300	2.900	114	554	500	111	4.079	3.700	110
DPL	4.039	3.500	115							3.869	4.600	84	862	700	123	8.770	8.800	100
ACRONI	5.375	4.850	111	6.497	6.450	101	1.766	2.000	88	7.348	7.600	97	2.311	2.100	110	23.296	23.000	101
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.757	2.884	96	3.371	3.313	102	906	1.019	89	102	55	184	725	738	98	8.511	8.707	98
TVT	356	430	83	48	86	56				1.751	1.563	112	345	321	107	2.499	2.400	104
DPL	10.845	9.108	119							2.483	2.959	84	636	535	119	13.939	12.602	111
ACRONI	13.959	12.422	112	3.419	3.399	101	906	1.019	89	4.336	4.578	95	1.707	1.594	107	25.026	23.708	106

PC PDP - Izjemen oktober, odlično leto

Oktober 2004 je bil zaznamovan s poizkusom doseganja maksimalno visoke proizvodnje nerjavne debele pločevine (DPL). V primerjavi z gospodarskim načrtom, ki predvideva proizvodnjo 2850 ton nerjavne debele pločevine mesečno, je bil že operativni načrt s 3500 tonami postavljen zelo visoko. Končna proizvodnja se je ustavila pri količini 4011 ton, kar je 40,7 % nad gospodarskim načrtom in 14,6 % nad operativnim načrtom.

Tabela 1: Proizvodnja nerjavne debele pločevine je letos 33,1% nad gospodarskim načrtom

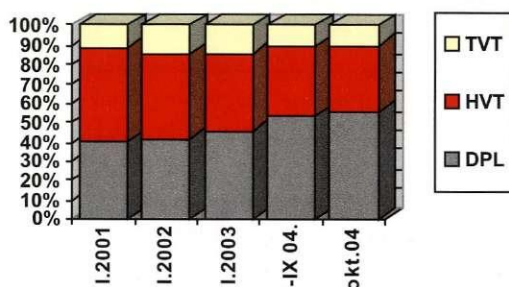

Dosežena količina je seveda rekordna, prejšnjo najvišjo znamko iz julija 2004 s proizvodnjo 3602 t smo presegli kar za 11,3 %, lanskoletno oktobrsko pa za 25,4 %.

Uspešni proizvodnji je lahko sledila le uspešna odprema. Realizacija 4039 ton odpremljene nerjavne debele pločevine, ki sicer predstavlja le 17,3 % celotne količine v Acroniju, je v oktobru znašala 10,8 mio EUR, oziroma kar 43 % celotne realizacije podjetja.

Glede na izrazito usmerjenost v čim višjo proizvodnjo

Tabela 3: Izdelki DPL predstavljajo že 53,7% celotne Acronijeve prodaje

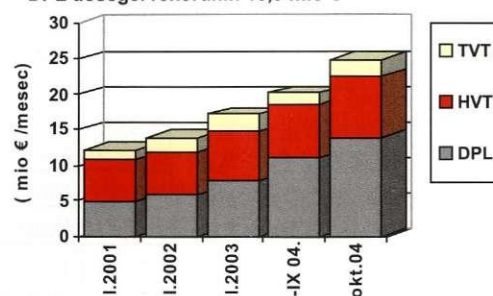

nerjavnega programa je bilo pričakovati neizpolnjevanje 700 ton načrta na programu konstrukcijskih legiranih jekel in jekel za poboljšanje, kljub pomanjkanju zmogljivosti za toplotno obdelavo. Realizacija proizvodnje omenjenega programa z 951 tonami (136 %) je prav tako presegla vsa pričakovanja, bila pa je posledica ugodnega asortimana naročil, predvsem pa optimalnega obratovanja obeh glavnih agregatov za toplotno obdelavo, peči Drever in Ebner. Na obeh pečeh skupaj, smo beležili le 3 ure nepredvidenih zastojev, kar znese izjemnih 0,2 % celotnega načrtovanega obratovalnega časa.

Agregata, na katerih se izvaja skoraj celotna toplotna obdelava izdelkov DPL, ostajata ozko grlo celotne proizvodnje, predvsem zaradi izrednega povečanja obsega toplotnih obdelav, čeprav smo pri optimiranju obratovanja letos dosegli izredne rezultate.

Poleg omenjenih dosegamo v PC PDP odlične rezultate tudi

Tabela 2: Oktobra je obseg prodaje izdelkov DPL dosegel rekordnih 13,9 mio €

na vseh ostalih merljivih kriterijih, najbolj pomembni so seveda skupni stroški Profitnega centra PDP. V prvih devetih mesecih smo tako beležili 5,5 % nižje stroške od načrtovanih in s tem prihranili dodatnih 0,3 mio EUR. Prihranki so bili najvišji na specifičnih porabah energentov (60.000 EUR) in vzdrževalnih stroških (147.000 EUR).

Zelo ponosni smo na letošnje 50 % znižanje stroškov zunanjih

Tabela 4: Proizvodnja Drever in Ebner peči je v okt. 04. presegla mejo 5000 t

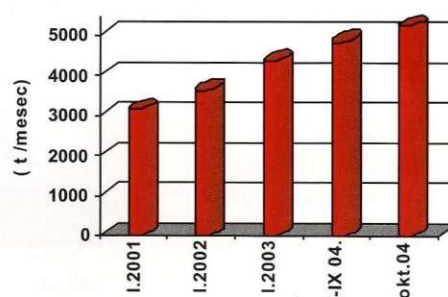
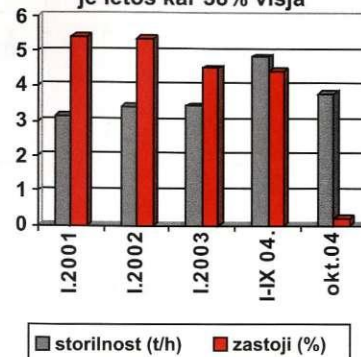

Tabela 5: Storilnost Drever in Ebner peči je letos kar 38% višja

reklamacij v primerjavi z letom 2003. Že lani so bili stroški reklamacij z 0,12 mio EUR, oziroma z »le« 0,14 % realizacije PC PDP, kar za 3 do 4-krat nižji kot leta 2002, letos pa nam je te stroške uspelo še prepoloviti.

Zelo zadovoljni smo tudi z nižanjem obsega poškodb pri delu, oziroma delovnih nesreč. Kljub večjemu številu zaposlenih in večjemu obsegu dela nam je število poškodb -seveda z ogromno vloženega truda- z lanskoletnih 37, uspelo znižati za 23 % v enakem obdobju.

Za zaključek bi rad izrazil še iskreno zahvalo in priznanje vsem zaposlenim v PC PDP, ki nedvomno vsak zase prispevajo k doseganju tako izjemnih rezultatov. Ker pa seveda tudi v našem podjetju velja rek: »Kuj železo dokler je še vroče«, lahko v bližnji prihodnosti pričakujemo še večje izzive.

Robert Prešern

Uredniki in novinarji internih glasil v Acroniju

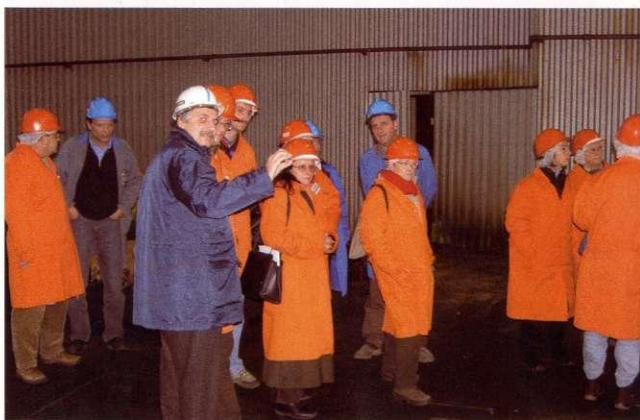
Ko boste prebrali informacijo do konca vam bo prav gotovo jasno, kaj se je dogajalo na Martinov četrtek v vašem podjetju. Obiskali smo vas člani Aktiva novinarjev v podjetjih in zavodih, ki v svojih gospodarskih družbah pripravljamo časopise, kakršne so vaše Acronijeve Novice.

Aktiv novinarjev v podjetjih deluje v okviru Društva novinarjev Slovenije in si prizadeva povezovati vse, ki delujejo na področju internega komuniciranja, katerega sestavni del so interna glasila. Prav zato so v našem programu tudi obiski v gospodarskih družbah, v katerih delajo naši člani. S takim načinom dela želimo spoznati v kakšnih okoljih in v kakšnih pogojih ustvarjamo ter izmenjavati izkušnje pri uveljavljanju sodobnih spoznanj na področju internega komuniciranja med

zaposlenimi in managementom, ki je še kako pomembno tudi za doseganje dobrih poslovnih rezultatov. Zavedamo se namreč, da smo ljudje, torej vsi zaposleni in, ne samo uprave in drugi vodilni v podjetju, odgovorni za dobre poslovne rezultate. K temu pa lahko prispevamo, če smo objektivno in pravočasno obveščeni o dogajanjih in če je med vsemi nami dobra komunikacija.

O Acroniju smo ob našem obisku zvedeli veliko novega in zanimivega, saj so se nam pridružili glavni direktor prof. dr. Vasilij Prešern, njegov namestnik univ. dipl. ekon. Ljubo Osovnikar in tehnični direktor univ. dipl. ing. metalurgije Branko Banko. Iz njihovih besed smo spoznali, da je Acroni v vseh teh letih, kljub vsem težavam z železarnami v Sloveniji in v svetu, postal sodoben sistem, ki se lahko postavi ob bok vsem

največjim na svojem področju. Ob ogledu dveh profitnih centrov Hladne predelave in Predelave debele pločevine pod strokovnim vodstvom tehničnega direktorja Branka Banka in s pojasnili tehničnih strokovnjakov v sami proizvodnji, smo dobili tudi potrditev, da se smelih razvojnih načrtov ne bojite. Iz Acronija smo se poslovili s spoznanjem, da so naši spomini na staro železarno, kakršne se spominjamo iz časov srednješolskih ekskurzij, le še preteklost in prav je tako.

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pripravili izredno zanimiv in poučen dan.

Meta Verbič
Predsednica aktiva

25. redna seja skupščine

12. novembra 2004 je bila na sedežu holdinga SŽ d.d. v Ljubljani 25. redna seja skupščine družbe. Skupščine so se udeležili vsi člani skupščine, predsednik g. Tibor Šimonka, g. Boris Pesjak in g. Janez Trček. Skupščine so se udeležili tudi strokovni sodelavci holdinga, pomočniki uprave ga. Irena Peterlin, ga. Beba Leskošek in ga. Dušanka Šegatin. S strani posloводства so bili prisotni glavni direktor prof. dr. Vasilij Prešern, namestnik glavnega direktorja g. Ljubo Osovníkar in tehnični direktor g. Branko Banko, Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike in Petra Filipič Špiler, pravna svetovalka. Na skupščini je bil sprejet nov Akt o ustanovitvi družbe SŽ Acroni, d.o.o., s katerim so bile poslovodstvu podeljene večje pristojnosti pri sklepanju pravnih poslov glede razpolaganja z nepremičninami in osnovnimi sredstvi, dodeljena pa tudi pooblastila za samostojno odločanje o izvedbi investicij do vrednosti 100.000 EUR, ter za sklepanje kreditnih oz. posojilnih pogodb do zneska 2.000.000,00 EUR. Skupščina je obravnavala tudi poslovno poročilo za januar-oktober 2004 in oceno poslovanja za leto 2004, ter naslednje investicije: Zaprti sistem hladilne vode VOD, Posodobitev informacijskega sistema ter investicijo v TP. Medtem ko je skupščina dala soglasje za izvedbo prvih dveh investicij, pa se je pri investiciji v TP odločila, da daje pogojno soglasje, medtem ko bo dokončno soglasje k sami izvedbi dal nadzorni svet Holdinga SŽ d.d., ki bi glede na spremembe, ki se pripravljajo, dajal zadnje soglasje k izvedbi večjih investicij v družbah v okviru sistema SŽ d.d. Nadalje so bile obravnavane tudi Kreditna pogodba za najem kredita v zvezi z investicijo v novo linijo za toplotno obdelavo, nameravani prevzem dejavnosti profilarne in podbojarne, ter predlog odprodaje nepremičnine 1980/1 k.o. Jesenice družbi Jacquet Industries.

Petra Filipič Špiler

JUBILANTI DELA

10 LET:

BOGDAN POPOVIČ	VP Jeklarna
SANDI ŠIMIC	PC Hlad.pred.

20 LET:

MARJAN KUNŠIČ	PC PDP
ARMIN CRNKIČ	Teh.stor. .
ZDRAVKO SMOLEJ	PTS
DANILO TOMŠIČ	RR.

30 LET:

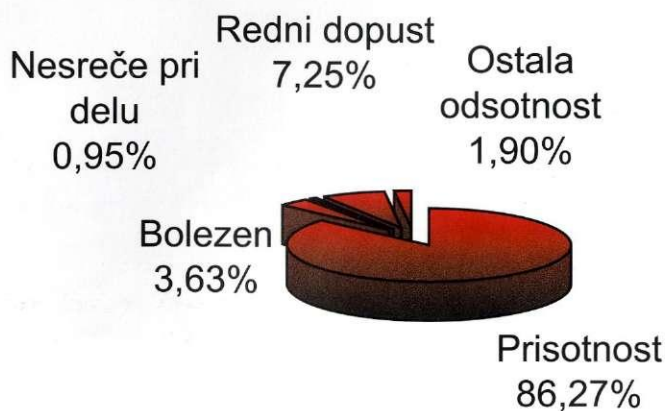
SAFET BEŠIČ	VP Jeklarna
DRAGO JELIČ	VP Jeklarna
BERNARD VIDIC	VP Jeklarna
MIRKO MRDŽA	PC PDP

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST

V letošnjem oktobru je bila odsotnost z dela kar za štiri odstotke manjša kot v oktobru 2003. Prav vseh vrst odsotnosti je bilo manj: zaradi bolezni, zaradi poškodb na delu ter tudi odsotnosti zaradi rednih dopustov in ostale odsotnosti.

Ivanka Mavri

RAČUNALNIŠKI TEČAJI V LETU 2005

Računalniških tečajev, ki jih izvaja IZID, d.o.o. Jesenice, se je od leta 2002, pa do danes udeležilo skupaj 256 zaposlenih in sicer :

- 54 urni začetni tečaj (Osnove, Word, Excel, Internet, E-mail) je zaključilo 129 zaposlenih
- 24 urno delavnico – nadaljevanje začetnega tečaja je zaključilo 78 delavcev
- 12 urni tečaj »Osnove računalništva in okna« je zaključilo 20 delavcev
- 18 urni tečaj »Urejevalnik tabel Excel« je zaključilo 19 delavcev
- 6-urni tečaj »Internet in e-mail« je zaključilo 10 delavcev

V nadaljevanju sledi ponudba računalniških tečajev, ki jih bo izvajal IZID v letu 2005. Programi so prenovljeni in prilagojeni uporabi novih verzij programskih produktov Microsoftove pisarne.

Nekatera izobraževanja so le dopolnjene različice dosedanjih, uvajajo pa nekaj novih, predvsem na področju uporabe programov za obdelavo teksta in tabel (nadaljevalne tečaje za obdelavo teksta in tabel, na katerih je poudarek predvsem na izvajanju dodatnih praktičnih primerov). Povsem novo pa je izobraževanje na področju priprave predstavitev.

Prenovljeno je tudi izobraževanje za vodilne in vodstvene delavce, saj upošteva uporabo novih programov predvsem za priprave predstavitev v različnih oblikah.

Izobraževanje zajema naslednje sklope:

OS1 - RAČUNALNIK V PISARNI

Tečaj poteka 9 dni po 6 šolskih ur.

Predznanje ni potrebno.

Slušatelji se seznaniijo z osnovami obdelave podatkov, spoznajo program OKNA ter se naučijo osnovne obdelave teksta in tabel s pomočjo programov Microsoftove pisarne. Seznaniijo se tudi z uporabo interneta in elektronske pošte.

OS2 - RAČUNALNIK V PISARNI (DELAVNICA)

Tečaj poteka 4 dni po 6 šolskih ur.

Priporočen je opravljen tečaj OS1 in vsaj nekaj samostojnega dela s programi za obdelavo teksta in tabel

Priporočamo ga vsem, ki bi si radi ponovili in pridobili dodatna znanja o programih WORD; EXCEL ter Internetu in e-pošti.

Slušatelji se naučijo uporabljati spajanje dokumentov (serijska pisma, ovojnice, nalepke), pri čemer so podatki za spajanje v različnih oblikah in programih. Pri Excelu je predvsem poudarek na uporabi funkcij in formul.

WO1 - UREJEVALNIK TEKSTA WORD

Tečaj poteka 3 dni po 6 šolskih ur.

Priporočeno je predznanje administracije računalnika

Tečaj poslušamo lahko kot samostojni modul, je pa tudi sestavni del tečaja OS1. Po končanem tečaju slušatelj pozna osnove urejanja teksta s pomočjo programskega produkta WORD. Pozna shranjevanje in oblikovanje pisave, odstavkov, dokumentov, delo z glavo in nogo dokumenta, spozna nekatere koristne funkcije (obvezni prelom strani, številčenje, uporabo vgrajenih polj, zna prirediti nove znake ali simbole na tipkovnico, oblikovati oštevilčene sezname...) in obvlada delo s tabelami. Svoje dokumente zna natisniti na izbrani tiskalnik

WO2 - UREJEVALNIK TEKSTA WORD - nadaljevanje

Tečaj poteka 2 dni po 6 šolskih ur.

Priporočeno je predznanje administracije računalnika in dokončan tečaj OS1, WO1 oz. osnovna znanja o obdelavih teksta.

Teme tečaja obsegajo predvsem dodatne funkcije in orodja, ki so potrebna za učinkovito uporabo programov za obdelavo tekstov. Udeleženci se seznaniijo s spajanjem dokumentov (pisem, nalepk ali ovojnic) z različnimi izvori podatkov. Seznaniijo se z orodji za obdelavo slovnice in črkovanja v različnih jezikih. Pridobijo tudi dodatna znanja pri oblikovanju tabel, uporabi slik in grafike ter prenašanju podatkov med različnimi programi.

EX1 - UREJEVALNIK TABEL EXCEL

Tečaj poteka 3 dni po 6 šolskih ur.

Priporočeno je predznanje administracije računalnika

Po opravljenem tečaju zna slušatelj samostojno izdelovati in oblikovati tabele, ki vsebujejo izračune (osnovne računske operacije, odstotni račun), zna uporabljati orodja za hiter vnos podatkov, preproste funkcije (povprečje, minimum, maksimum ...) in osnovne formule z uporabo funkcij IF, OR, zaokrožitve zneskov...). Izdelati znajo preproste grafe in jih vključiti v tabele. Svoje izdelke znajo natisniti na izbrane tiskalnike.

EX2- UREJEVALNIK TABEL EXCEL - nadaljevanje

Tečaj poteka 2 dni po 6 šolskih ur.

Priporočeno je predznanje administracije računalnika in osnovno znanje o obdelavih tabel

Tečaj poteka kot samostojni modul, je pa tudi sestavni del tečaja OS1. Teme tečaja nadgrajujejo znanje pridobljeno z modulom EX1. Teme se nadgrajujejo predvsem na področju uporabe različnih funkcij in grafičnih predstavitev podatkov. Znanja omogočajo tudi dodajanje grafik v tabele. Dodana so tudi osnove uporabe makrojev (snemanje makrojev) za avtomatizacijo uporabnikovega dela.

PR1 – PRIPRAVA PREDSTAVITEV**Tečaj traja 2 dni po 6 šolskih ur**

Priporočeno je predznanje administracije računalnika in znanje uporabe programov Word ali Excel

Ko slušatelj konča tečaj zna s pomočjo v program vgrajenih asistentov ali čarovnikov samostojno izdelati predstavitev podatkov, tabel in grafiknov s programom POWERPOINT. Na tečaju se seznani tudi z osnovami obdelave računalniške grafike (skeniranje, prenosi fotografij z različnih naprav in njihovo preprosto pripravo za uporabo v predstavitvah). Predstavitve lahko natisnemo ali predvajamo kot diaporojekcijo.

IE1- INTERNET IN ELEKTRONSKA POŠTA**Tečaj poteka 1 dan 6 šolskih ur.**

Priporočen je opravljen tečaj OS1 ali predznanje administracije računalnika

Slušatelji se seznanijo z osnovami svetovnega spleta in uporabo brskalnika za iskanje informacij v medmrežju. Znajo opraviti osnovne nastavitve programa. Naučijo se shranjevanja posameznih vsebin in slik, ter prenosa v druge programe.

Naučijo se uporabljati program za pošiljanje elektronske pošte, razporejanje po mapah, izdelati novo sporočilo in ga odposlati na enega ali več naslovov hkrati. Naučijo se pripenjati dokumente in shranjevati pripete dokumente. Znajo natisniti prispelo pošto. Znajo urejati vpise v Adresar in izdelovati skupine za pošiljanje pošte.

VV1 – MOJ SODELAVEC RAČUNALNIK**Tečaj poteka 12 šolskih ur.**

Predznanje ni potrebno, je pa zaželeno.

Namenjen je vodilnim in vodstvenim delavcem. Urnik tečaja je prilagojen potrebam in možnostim udeležencev. Udeleženci spoznajo osnove obdelave podatkov, se seznanijo z možnostmi uporabe računalnika v poslovanju podjetja ali njegovih enot in z možnostmi uporabe posameznih programov iz paketa Microsoftove pisarne ter interneta in e-pošte.

Za jesen 2005 pripravljamo dodaten sklop izobraževanja s področja priprave podatkov za objavljanje na Internetu.

Po predhodni odobritvi nadrejenih na posamezne tečaje, prijave zbiramo na kadrovskem sektorju.

Smolej Maja

IZOBRAŽEVANJE OB DELU SO ZAKLJUČILI:**MARJETA PAPIČ - Nabava**

je 22.10.2004 pridobila poklic: komercialistka

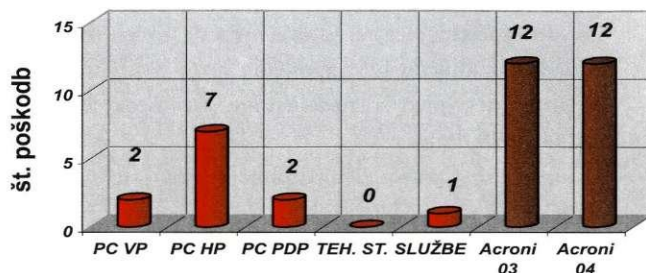
ERIK ČADEŽ - Nabava**DUŠAN OBLAK - PC Hladna predelava**

sta 25.10.2004 pridobila poklic: strojni mehanik

Čestitamo!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

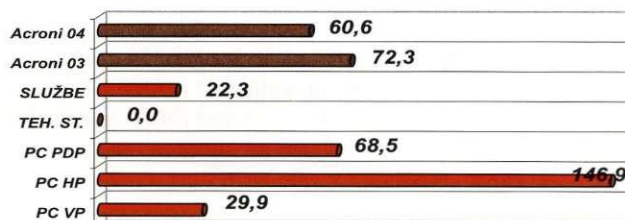
V mesecu **oktobru 2004** se je pripetilo **12 poškodb pri delu**. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsojni z dela 261 delovnih dni**, to je **slabih 22 delovnih dni na poškodbo**.

ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH

op. stevilo v stolpcih Acroni pomnoži z 10

V mesecu **oktobru 2004** se je v primerjavi z **oktobrom 2003** pripetilo enako število poškodb pri delu. Trend padanja št. poškodb v Acroniju je tako enak.

mesec	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
Oktober 2003	3	7	1	1	0
Oktober 2004	2	7	2	0	1

POGOSTOST-F2
(število poškodb/milijon proizvodnih ur)

Pogostost na ravni Acronija je v primerjavi z **oktobrom 2003** enaka. V tekočem mesecu pa je največja v PC Hladna predelava, PC Predelava debele pločevine, PC Vroča predelava, Službe in Tehnične storitve.

Največja resnost poškodb je v PC Hladna predelava, sledijo

RESNOST POŠKODB-G1
(izgubljenih. dni /1000 proizvodnih dni)

Tehnične storitve, potem PC Vroča predelava, nato Predelava debele pločevine in na koncu Službe.

Franc Pintar

Dupleks nerjavna jekla - najboljše lastnosti iz obeh svetov?

S povečevanjem količine proizvodnje na področju debele pločevine iz nerjavnih jekel bo bistvenega pomena tudi širjenje proizvodnega progama. Prav v vrh novih izdelkov, ki jih želimo razviti in v prihodnosti uspešno tržiti v Acroniju, sodijo gotovo dupleks nerjavna jekla. Zato je prav, da njihove lastnosti in možnosti uporabe vsaj na kratko predstavimo.

Dupleks nerjavna jekla predstavljajo samostojno skupino jekel, v bistvu pa so kombinacija feritnih in avstenitnih jekel. Pri tem dobimo tako mešanico lastnosti in strukture.

Cenovno so dupleks nerjavna jekla praviloma dražja od avstenitnih nerjavnih jekel, ki jih izdelujemo v Acroniju. Kupci v večini primerov višjo ceno kompenzirajo z manjšo debelino materiala, saj visoka trdnost jekel zagotavlja enako nosilnost konstrukcije.

Z dupleks nerjavnimi jekli pogosto nadomeščamo avstenitna nerjavna jekla legirana z molibdenom (pri nas jih označujemo kot 316), ki imajo primerljivo korozijsko obstojnost. Prednosti dupleks nerjavnih jekel so:

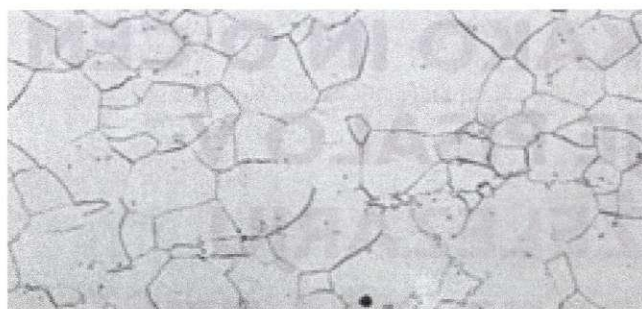
- izredno visoka trdnost (ki je približno še enkrat tolikšna kot pri avstenitnih nerjavnih jeklih),
- veliko boljša korozijska odpornost na določene vrste korozije kot 316 – uporabljamo tam, kjer imamo prisoten klor (pomorstvo, bazeni, papirniška industrija).

Uporabljajo se temperaturnem območju od -60 do 3000C, za uporabo pri višjih temperaturah niso primerna.

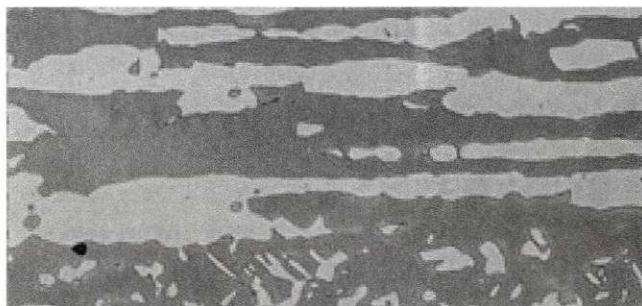
Komercialne vrste sodobnih dupleks nerjavnih jekel lahko v grobem razdelimo v štiri glavne skupine glede na delež legirnih elementov kot so krom (Cr), nikelj (Ni) in molibden (Mo):

Fe-23Cr-4Ni-0,1N
Fe-22Cr-5,5Ni-3Mo
Fe-25Cr-5Ni-2,5Mo
Fe-25Cr-7Ni-3,5Mo

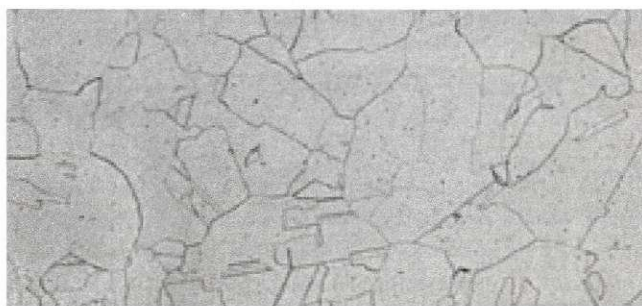
Z oznakami kot so npr. 2304 opišemo delež kroma in niklja, kar pomeni 23 % kroma in 4 % niklja. Ostale najpogostejše oznake so še 2205, 2505 in 2507.

0% niklja Ferit

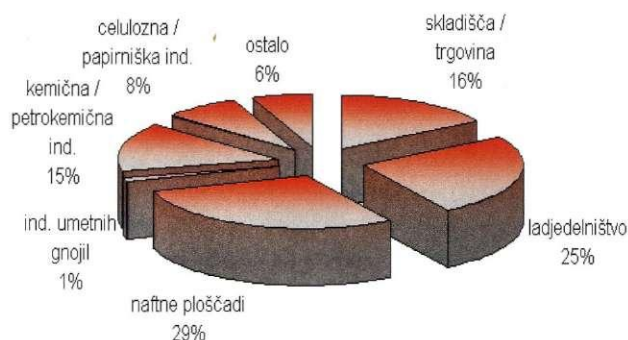
5% niklja Dupleks

več kot 8 % niklja Avstenit

Območje uporabe dupleks nerjavnih jekel je zelo široko. Uporabljajo se v industriji nafte in zemeljskega plina, kemični industriji, papirniški industriji, za izdelavo strojev in naprav, ki so v stiku z morskovo vodo, za izdelavo cistern, posod in cevi.

Uporaba dupleks nerjavnih jekel (vir: SMR, Avstrija)

Alenka Kosmač

KAKO IN O ČEM JE PISALO V ŽELEZARJU PRED 50 LETI

Akumulacijsko jezero Radovna

Zamisel o predoru skozi Mežaklo v tistih časih ni bila edina, ki je burila takratno domišljijo, kako najbolje izkoristiti dolino Radovne. Takole so menili tisti, ki so si tam zamišljali veliko umetno jezero:

Dolina Radovne je dolga dobrih 10 km. V svojem dnu je široka 100 do 200 metrov, na nadmorski višini 680 metrov, do koder bi segala gladina predvidenega jezera, pa od 400 do 500 metrov. Dno doline za naselja ni primerno, saj je celo poleti zaradi visokih pobočij Pokljuke zelo senčno. Iz tega razloga tudi turisti redko zahajajo v to dolino, ki je naseljena le z nekaj kmetijami, majhna elektrarna z močjo 500 KW pa je že skoraj odslužila. Vse te nujne, vendar malenkostne izgube bi znatno presegle koristi, ki bi se ponudile z umetnim jezerom: pridobitev prepotrebne električne energije, turizem, gojitev raznih vrst rib in morda še kaj.

V dolino Radovne se stekajo padavine z območja, ki presega 50 km², kar da na leto 200 milijonov m³ vode. Za pregrado, ki bi stala malo nad vasjo Krnica, bi nastalo jezero s prostornino 250 milijonov m³ in bi segalo nekako do Srednje Krme. Voda bi po cevovodih odtekala bodisi v Blejsko jezero ali v Savo Bohinjko. Koristen padec za pogon turbin bi tako znašal 205 ali 255 metrov, količina vode, ki bi jo zagotavljalo umetno jezero, bi bila 10 m³/s, kar bi omogočilo delovanje elektrarne z močjo 20 do 25 MW.

Stroški gradnje jezua bi bili glede na konfiguracijo terena in dejstvo, da lahko iz plavžne žlindre izdelujemo kakovosten cement, znatno nižji, kot so bili ob izgradnji primerljive HE Moste. Odtokanje vode v Blejsko jezero bi tudi preprečilo njegovo odmiranje, kar bi bilo našemu turizmu vsekakor v veliko korist.

Kakor je že skoraj povsod v praksi, bi tudi v tem primeru lahko strojnico in turbine vgradili v hrib, s čemer izgled Bleda in samega jezera ne bi prav nič »trpel«. Tudi če bi bile te naprave postavljene k Savi, bi akumulacija zagotavljala dovolj vode, da bi jo nekaj namenili tudi za čiščenje in poživljanje našega jezerskega bisera.

V kolikor bi bila izvedba takšnega projekta uresničljiva, bi to vsekakor predstavljalo veliko pridobitev za naše gospodarstvo – z izkoriščanjem vodne sile bi namreč na leto pridobili 120

milijonov KW ur električne energije in tudi turizmu bi se odprle širše perspektive.

Naj na koncu dodam še nekaj svojih misli, ki so se mi porodile ob živem spominu na dve nesreči z razsežnostjo kataklizme. Avtor prispevka izpred 50 let ne omenja temnejših plati takšnih projektov, ki so nekako razpete med uničenjem prvobitnega naravnega okolja na eni strani in porušitvijo jezua na drugi. Prav te dni mineva 45 let od katastrofalne nesreče v Provansi, ko je popustila in se porušila pregrada Malpasset na reki Reyran, in je silen val na svoji uničujoči poti do izliva v morje odnesel vse, med drugim tudi del znanega letoviškega mesta Frejus ob Azurni obali. Več kot 400 ljudem se ni uspelo pravočasno umakniti na primerno višino. Če bi se to zgodilo na vrhuncu turistične sezone, bi žrtve šteli na tisoče. Nekaj let kasneje je še hujša usoda doletela mestece Longarone ob reki Piavi. V akumulacijsko jezero za pregrado Vaiont je zdrsnil več milijonov m³ velik podor, izpodrinjena voda je pljusnila čez jez in z zemeljskega obličja izbrisala omenjeno mesto in več manjših naselij, rušilni val pa je na svoji poti do Jadranskega morja napravil tudi veliko materialno škodo. Človeških žrtev je bilo (mislim, da me spomin ne vara) okrog 2000.

Čeprav so utopične zamisli na eni in najbolj črni scenariji na drugi strani diametralne skrajnosti, ki jim verjetnost pripisuje zanemarljiv delež, smo lahko kljub vsemu zadovoljni, da se nam po dolini Radovne in Krme ni treba prevažati s »parnikom«.

Zdravko Kovačič

PA SE SLIŠ'

PA SE SLIŠ' Radio Triglav že 40 let.

Jeseniški radio praznuje 5. januarja 2005 štiridesetletnico svojega delovanja. Plod sodelovanja med Radiem Triglav (ki je začel kot Radio Jesenice) in Gornjesavskim muzejem Jesenice je razstava, ki bo na ogled od 9. decembra v Kosovi graščini na Jesenicah.

Na razstavnih panojih Vam bomo predstavili nekaj dogodkov, ki so zaznamovali leto 1965 v svetovnem, slovenskem in jeseniškem merilu. Mnogo bo znanega in prepričani smo, da se mnogi spominjate začetkov delovanje jeseniškega radia. Njegovo delovanje, sodelavce, delavce, dogodke in tiste, ki so sooblikovali in soustvarjali "jeseniški odmev" preko radijskih valov pripravlja direktorica Radia Triglav mag. Rina Klinar s sodelavci. Dogodke šestdesetih let prejšnjega stoletja in zgodovino radijskih sprejemnikov kustosinja Irena Lačen Benedičič, konzervator Marko Mirtič bo poskrbel za konzervacijo razstavnih predmetov in postavitev razstave, pri čemer bodo pomagali sodelavci Gornjesavskega muzeja Jesenice.

Vabimo Vas na ogled razstave od 9. decembra 2004 do 15. januarja prihodnje leto. Vabljeni!

Irena Lačen Benedičič

Minerali in akvareli

Do vključno 2. decembra si lahko ogledate razstavo mineralov in akvarelov v jedilnici upravne stavbe Acronija. Borut Razinger je poznan zbiratelj mineralov in poldragih kamnov. Delček njegove bogate zbirke barvno dopolnjujejo akvareli domačina Branka Čušina.

Po krajšem kulturnem programu, ki sta tokrat popestrili učenci jeseniške glasbene šole, je razstavo odprl tehnični direktor Branko Banko. V svojem nagovoru je poudaril, da se z minerali srečujemo tudi v metalurški stroki. Veseli ga, da je tolikšno zanimanje za razstave med jeseniškimi umetniki, še posebej med tistimi, ki so naši bližnji sosedje, kot je g. Branko

Čušin. V nadaljevanju je g. Borut Razinger razložil spoznanja o naravnih in umetnih poldragih kamnih, za katera je bilo med pretežno ženskim delom občinstva veliko zanimanja.

Še nekaj besed o avtorjih razstave:

Borut Razinger je po poklicu univerzitetni diplomirani inženir kemije. Do upokojitve je bil zaposlen v Železarni Jesenice, najprej na oddelku tehnične kontrole, kasneje pa na nabavi. Že vrsto let je njegov konjiček gemologija – veda o različnih kamnih. Minerali so njegova strast že več desetletij, okrasni kamni pa zadnjih deset let. Decembra lani je izdal v samozaložbi knjigo »Svet mineralov in okrasnih kamnov«. Redno se udeležuje sejmov mineralov in okrasnih kamnov v Trzinu in Zagrebu, kjer tudi določa kamne.

Branko Čušin je domačin s Koroške Bele, član likovnega kluba Dolik na Jesenicah.

Tokrat se predstavlja z akvareli, ki s svojo barvitostjo dopolnjujejo zbirko kamnov in mineralov. Zbirka je ena od njegovih mnogih uresničenih slikarskih tem, kot so kozolci, čebelnjaki, kašče, mlini, znamenja, rože, Vrba in vasi pod Stolom, lepota je doma pod Špikom in še bi lahko naštevali. Branko Čušin pa ni le slikar. Je obenem tudi proučevalec različnih tehnik slikanja, med katere sodijo tudi nenavadni materiali, kot so vino, propolis. Ob festivalu slovenskih vin leta 2000 v Ljubljani je za razstavo v Cankarjevem domu naslikal kolekcijo pokrajinskih slik z motiviko Krasa, za katere je uporabil barvo tamkajšnjega najbolj znanega vinogradniškega pridelka – terana. Za slike iz propolisa na lesu je dobil bronasto medaljo na Svetovnem čebelarskem kongresu APIMONIADA 2003 v Ljubljani. Vabljeni!

lm

VELENJE – MLADO MESTO V ŠALEŠKI KOTLINI

Drugi jesenski izlet smo DMIT-ovci organizirali v Velenje, kjer smo si ogledali eno uspešnejših slovenskih podjetij Gorenje, Muzej premogovništva Slovenije v Rudniku Velenje ter velenjski grad. Pot smo nadaljevali proti Črni do vasi Zavodje, kjer smo po ogledu stare Kavčnikove domačije izlet zaključili.

Bil je topel oblačen dan, ko smo se 29. oktobra odpeljali z Gorenjske, na Štajerskem pa nas je izza oblakov že bolj plaho pogledalo jutranje sonce.

Velenje je mlado mesto, ki se je razvilo po drugi svetovni vojni na južnem delu Šaleške kotline. Kotlina je dobila ime po gradu Šalek, od katerega pa je ohranjen le še eden izmed stolpov. Tu je bilo nekdaj v okolici deset gradov. Severno in južno od mesta potekata dve tektonski prelomnici. Do sem je nekdaj segalo Panonsko morje. Pod površjem kotline se skriva velika količina mlajšega premoga – lignita. Kopati so ga začeli v sedemnajstem stoletju. Kopanje je povzročilo, da so nastala tri večja jezera, Šoštansko, Velenjsko in Škalsko.

Za začetek smo obiskali eno najuspešnejših podjetij v Sloveniji – Gorenje. Nastalo je pred več kot petdesetimi leti iz manjše delavnice. Ogledali smo si kratek film o razvoju in uspehih podjetja. Gospod Peter nam je na kratko predstavil poslovanje in njihovo strategijo. Nato pa smo si ogledali še novejšo proizvodno halo, kjer izdelujejo hladilno tehniko. Na žalost niso obratovali. Od tam smo odšli v Škale – Velenjski premogovnik. Tu so jašek in del rogov spremenili v muzej.

Tako obiskovalci vidijo stvari v naravnem okolju. Razdelili smo se v dve skupini in se z dvigalom odpeljali 180 metrov pod zemljo. O življenju in delu rudarjev nam pripoveduje pesnik Anton Aškerc, ki je bil v teh krajih kaplan. V več prostorih je prikazano življenje pod zemljo, izkopavanje, merjenje, stroji prevoz, nesreča s plinom. Ne manjka tudi rudarska malica, vožnja z vlakcem, tekočim trakom. Prikazano je čelno odkopavanje premoga. Vmes na posnetkih slišimo domačo govorico, ki jo uporabljajo rudarji. Prikaz rudarjenja, za katerega so dobili evropsko priznanje, je res lep.

Potem smo se odpeljali pod velenjski grad. Po hribu smo se

Velenjski grad

povzpeli po stopnicah. Na levi strani so zgrajene skakalnice, pokrite s plastiko. Večja je 96-metrška. Grad je iz 12. stoletja. Skozi stoletja so ga obnavljali in dograjevali. Je res lepo ohranjen. V sobanah ni več nekdanje opreme, ker je bila med drugo svetovno vojno raznesena. Tu smo videli devet stalnih zbirk. Prikaz stare trgovine in gostilne iz začetka 20. stoletja, kapelo, novejšo slikarstvo, zbirka afriške umetnosti, slikarska

Kavčnikova domačija

zbirka Lojzeta Perka, prednika slona – mastodonta, ki so ga našli v teh krajih, narodnoosvobodilni boj in izgradnja mesta Velenje. Iz gradu je lep razgled na mesto in okolico. Po ogledu smo se odpeljali proti Šoštanju mimo mogočne termoelektrarne. Velenjski rudnik sedaj koplje premog za njene potrebe. Pot smo nadaljevali po cesti, ki vodi v Črno na Koroškem. Dvanajst kilometrov iz Velenja smo dospeli v vas Zavodnje, kjer smo obiskali Kavčnikovo domačijo. To je okrog štiristo let stara alpska dimnica – ena izmed redkih na južni strani Alp. Take zgradbe so gradili od 11. do 18. stoletja. Nato pa so jih prepovedali, ker je bilo veliko požarov. Hiša je narejena tako, da so v bivalnem prostoru kurili, živeli in včasih zraven imeli še domače živali. Prostor ni imel dimnika. Odprtina za dim je bila na drugi strani prostora na stropu. Pred dvajsetimi leti je v njej živel zadnji prebivalec, ki je tragično končal življenje. Ogledali smo si krajši film in poslušali pripoved lokalnega vodnika o tedanjem trdem življenju.

Izlet smo zaključili v Zavodnju v gostišču pri Vidi. Dobro volje smo se zvečer vračali nazaj na Gorenjsko. Obujali smo spomine na videno, voščili Miji za rojstni dan in se zabavali ob zvokih Pavlove harmonike. Zunaj pa je vedno bolj naletaval dež.

Marjan Mencinger

PLANINA PREVAL POD ZELENO BEGUNJŠČICO

Letos smo se člani DMIT udeležili štirih planinskih pohodov v okviru pohodov slovenskih železarjev. Kljub temu smo se v društvu metalurških inženirjev in tehnikov odločili, da organiziramo še en pohod. Tako smo na pobudo člana Pavla Dimitrova, ki je pohod vodil, obiskali planino Preval.

Čeprav vremenska napoved ni bila obetajoča, se nas je 9. oktobra zbralo osemindvajset pohodnikov. Z avtobusom smo se peljali na izhodiščno točko na prehodu Ljubelj. Podali smo se po Bornovi poti, ki levo od mejnega prehoda pelje proti planini Preval. Borni so bili lastniki velikih gozdov v okolici Tržiča. Bili so lovci in ljubitelji narave. Pot je zložna, mestoma vklesana v skalo, na enem mestu pa imamo tudi narejen predor skozi skalo. Kmalu nas je izza Košute obsijalo toplo jesensko sonce. Pot nas je vodila skozi mešani gozd, ki se je že odel v jesenske barve. Pod nami je bila vas Podljubelj, na koncu doline Tržič ter nato obronki Dobrče. Po dobri uri hoje smo že zagledali pred seboj planino Preval. Posedli smo se na klopi pred domom. Član Drago, ki nam je zgodaj zjutraj iz Drage prišel naproti do Ljubelja, je preskrbel topli čaj.

Počitek na planini Preval

Megle in nizki oblaki so nam skrivali vrhove in dolino pod nami. Nekajkrat pa nam je narava dvignila zastor in razkrila mogočnost Begunjsčice od Begunjske Vrtače, Velikega vrha do Robleka. Lep je bil pogled na pisane jesenske barve. Po krajšem počitku nismo odhiteli takoj v dolino, temveč smo naredili krog do Planince. Vso pot nas je spremljalo sonce in skrbelo, da nam je bilo kar vroče. Na gozdni cesti smo srečali kolesarja. To so tisti vztrajnejši, ki se z gorskimi kolesi podajo na zahtevnejše poti. Tudi na Planinci smo naredili krajši počitek in nato pohod nadaljevali v dolino Drage. Pot nas je vodila po stezi skozi gozd, ki skrajša pot daljše ovinkaste ceste. V dobri uri smo bili pri domu v Dragi. Za nami so bili hribi zaviti v oblake. Z avtobusom smo se odpeljali proti Begunjam mimo gradu Kamen.

Doživeli smo lep dan, kljub temu, da nam je narava sramežljivo skrivala vse svoje čare. Morda pa je s tem želela, da jo še kdaj obiščemo. Pohod smo zaključili v gostilni pri Tavčarju v Begunjah. Tam je za vzdušje poskrbel Pavel s svojo malo harmoniko.

Marjan Mencinger

JE-SE-NI-CE! JE-SE-NI-CE!

USPEŠEN PRVI DEL SEZONE

Ob spominu na dneve ob koncu julija, ko smo z veliko negotovostjo in strahom začeli 58. hokejsko sezono na Jesenicah, se šele zavem, kako velik korak je bil narejen v dobrih treh mesecih. Šok po neuvrstitvi v finale državnega prvenstva v lanskem sezoni je kljub odmevnemu drugemu mestu v Mednarodni hokejski ligi pustil posledice. Mnogi so jeseniški hokej že odpisali, k sreči pa tako niso razmišljali v vodstvu Acronija. Tudi v tej situaciji je bil naš glavni pokrovitelj tisti, ki je prvi podaljšal sodelovanje s klubom.

In tako smo začeli. Previdno, brez velikih načrtov. Prvi dosežek je bil že, ko smo uspeli prepričati nekaj igralcev iz lanskega jedra, da so ostali. Deset jih je bilo. Na prve treninge smo povabili še mlade igralce iz lanskega HIT-a in nekaj mladincev ter tako prišli do ekipe, ki bi morda okrepljena s tujci lahko igrala enakovredno s Slavijo in Olimpijo. Razmere v hokejski Evropi so se čez noč spremenile. Zaradi zapletov z začetkom NHL so se v evropske klube začeli vračati profesionalci iz NHL-a. Konkurenca na trgu igralcev se je izjemno zaostila. Tako se je tudi nam odprla možnost sestaviti zelo močno ekipo, kar smo tudi izkoristili. Dogovorili smo se s štirimi slovenskimi reprezentanti iz Olimpije, iz avstrijskega Feldkircha sta se predčasno vrnila Pretnar in David Rodman. Imeli smo tudi srečo, da je Marcel Rodman po operaciji zelo hitro okrevljal in se nam je pridružil, nato pa je sledil še dogovor s češkim ekstra ligašem Pardubicami, kjer so nam začasno odstopili še Tomaža Razingarja. Tako imamo trenutno zares vrhunsko moštvo. V decembru upravo čaka še težka naloga – s pogajanjem zagotoviti, da bodo Pardubice podaljšale dogovor o nastopanju Tomaža Razingarja za naš klub do konca sezone.

V novembru se je strokovnemu štabu pridružil še vrhunski strokovnjak Franta Viborny, ki bo poskrbel za analiziranje treningov in tekem ter svetovanje glavnemu trenerju ekipe Romanu Pristovu, obenem pa smo se dogovorili s HK Jesenice – mladi, da bo skrbel za strokovno delo tudi pri vseh selekcijah tega kluba. Na sploh je razveseljivo, da se nadaljuje trend dobrega medsebojnega sodelovanja obeh klubov, kar daje jeseniškemu hokeju zares nove kvalitete. Trenutno vodstvo v IHL (mednarodni ligi) in vodstvo na lestvici državnega prvenstva sta odmevna rezultata, ki sta nastala zaradi kakovostne ekipe ter zelo dobrega dela, tako igralcev, kot tudi strokovnega štaba. O igralcih in igrah je mogoče dnevno prebirati na straneh dnevnih časopisov in

drugih medijev, za bralce Acronijevih novic pa bi rad predstavil strokovni del ekipe.

Glavni trener Roman Pristov je tisti, ki poveljuje in vleče vse niti, na treningih mu na ledu pomaga Aleš Sodja, velikokrat pa priskoči na pomoč tudi strokovni direktor Franta Viborny, ki sicer sproti izvaja analize napak tako posameznikov kot tudi ekipe v celoti. Na podlagi teh analiz se poizkuša odpravljati napake. »Ledenemu« delu strokovnega štaba vso sezono s kondicijskimi in regeneracijskimi treningi pomaga v telovadnici Rok Pekolj (sicer profesor športne vzgoje na osnovni šoli Koroška Bela). Za zdravstveni del strokovnega štaba skrbi tako kot vedno dr. Nebojša Stojakovič, kateremu pomagajo štirje zagnani maserji: Tomaž Novak, Sebastijan Ogris, Boštjan Gluhar in Robi Hribar. Vsi iz zdravstvenega dela ekipe so zaposleni izven kluba. Pomagajo v prostem času, zato je potrebno kar nekaj usklajevanja. Za opremo in vzdrževanje le-te skrbi Dušan Bajt, pomaga pa mu Jože Remar. Jaz kot vodja ekipe poizkušam po najboljših močeh koordinirati delo vseh naštetih, hkrati pa poskrbeti za vse ostalo v vezi z delom ekipe, povezave z Upravnim odborom in zunanjimi partnerji. V prihodnje načrtujemo, da bi v delo strokovne ekipe vključili še psihologa in strokovnjaka za prehrano. Poudariti pa je potrebno, da tako številčne strokovne ekipe ne bi zmogli, če vsi ti fantje ne bi delali prostovoljno in predvsem z veliko volje pomagati klubu.

In kaj nas čaka v nadaljevanju sezone? Predvsem veliko, veliko dela na vseh področjih od stroke do marketinga. Cilja sta dva in to visoka ter zahtevna. Po dveh drugih mestih v IHL v zadnjih sezonah, tokrat merimo ponovno na uvrstitev v finale, v katerem bodo fantje poizkušali nato tudi zmagati. Podobno velja tudi za Državno prvenstvo. Finale in naskok na naslov prvaka.

Upravni odbor kluba na čelu z dr. Slavkom Ažmanom pa se trudi zagotoviti dovolj sredstev za doseg tega cilja. Glavni pokrovitelj Acroni prispeva sredstva v višini sponzorske pogodbe, ki zagotavljajo temelj za delovanje kluba. V izjemno skromnem proračunu kluba (če ga primerjamo recimo z Olimpijo, Albo ali kakšnim košarkarskim, nogometnim ali odbojgarskim klubom v Sloveniji), ta sredstva predstavljajo nekje do 1/3 potrebnih sredstev za delovanje kluba. Vse ostalo je potrebno zbrati z ostalimi pokrovitelji in donatorji, ter seveda z izkupičkom od prodanih vstopnic. Za klub pa je pomembno tudi to, da je povezava z glavnim pokroviteljem zelo pristna in trdna.

Če zaključim. V letošnji sezoni smo na pravi poti. Vsi se zavedamo, da bo še dolga in naporna. Ko prejemo čestitke za uspehe v tem prvem delu sezone, običajno odgovorim: »Hvala, toda trenutno smo šele v Vratih, do vrha Triglava pa je še zelo dolga in strma pot«.

Vsi igralci, vodstvo in navijači smo prepričani, da vrh lahko dosežemo, a le z velikim garanjem!

Brane Jeršin

JE-SE-NI-CE!

VRTAČA

Gorska veriga Karavank je s svojimi 120 km najdaljše slovensko gorovje, ki se razteza od Uršlje gore na vzhodu do stičišča treh dežel na Peči nad Ratečami. Po glavnem grebenu poteka tudi državna meja med Slovenijo in Avstrijo. Drugi najvišji vrh celotnega grebena je Vrtača, 2181 m, ki je po mnenju večine ljubiteljev gora najbolj izrazita in najlepša gora v Karavankah.

Z Gorenjske na jugu in Koroške na severu Vrtača ni dobro vidna, saj se skriva za drugimi grebeni. Gora je izrazito skalna zgradba in njen vrh imenitno razgledišče. Posebna zanimivost je njena 600-metrška severna stena, ki pada proti travniku na koncu doline Poden. Dolina Poden je zaščiten kot krajinski park in je ena najlepših dolin v Karavankah. Proti zahodu teče greben proti Svačici in Belščici s Stolom. Severovzhodno od vrha Vrtače se skriva prelepa krnica Suho Rušje, ki jo zapirata strma vrhova Palec in Zelenjak. Na jug Vrtače pa pada enakomerno strmo pobočje travnišče in ruševja, posejano z gorskim cvetjem. Na tem delu se nahaja edino rastišče vrtaške zvončnice, ki je križanec med Zoisovo in trebušasto zvončnico. Najlažji pristop na goro je z juga. Ponujata se nam dve poti, ki se pod vrhom združita. Najbolj je obiskan dostop od Ljubelja, mimo planinskega doma na Zelenici. Zelo primerna in nam bližnja pa je pot, ki vodi iz vasi Žirovnica. Cesta iz Žirovnice pelje v dolino potoka Završnica, mimo Završniškega jezera na višini 640 m. Karavanke ne premorejo naravnih jezer, saj se vode hitro stekajo v reki Savo in Dravo. Le dolina med Stolum in ozkim skalnim grebenom Brezniška peč premore jezero, ki pa je umetno akumulacijsko. Potok Završnica je bil zajezen za žage in mline že v časih življenja pesnika dr. Franceta Prešerna. Pot nadaljujemo skozi dolino Žingarica, čez planino Za Žago do počitniškega naselja, oziroma do Tinčkove koče na višino 1070 m, do koder se lahko pripeljemo z avtom. Naprej se dviga uro hoda dolg kolovoz, ki pripelje na Smokuško planino. Na začetku planine je koča v upravljanju gorskih reševalcev, na koncu - ob izviru potoka Završnica - pa planinska koča PD Žirovnica, na višini 1375 m. Zdaj smo že toliko nad dolino, da v daljavi zagledamo Blejsko jezero, za njim pa triglavsko pogorje. Pri koči zavijemo levo proti zahodu skozi macesnov gaj zložno navkreber na sedlo Šija, ki veže Srednji vrh z Vrtačo. Nadaljujemo pot skozi rušje in preko travnih strmali bogatih s cvetjem prispemo na sedlo. Nato se obrnemo proti vzhodu in hodimo dobre pol ure po grebenu, ki ga krasijo skalni stolpi in konice. Nenadoma pa se pred nami pojavi vrh Vrtače, ki ga krasí cepin z jeklenico. Za pot od Tinčkove koče do vrha smo porabili slabe tri ure hoje. Na vrhu lahko uživamo v čudovitih razgledih po Karavankah in bližnjih Grintovcih. Na jugu se med pobočji Begunjščice in Stola blešči Blejsko jezero, zadaj pa se dvigujejo Julijske Alpe. Na sever se nam odpira pogled na celovško kotlino in podedenele vrhove Visokih Tur. Obisk Vrtače nam bo ostal v lepem spominu po čudovitih razgledih med celotno potjo. Občudovanje razgleda pa nas ne sme zavesti, da ne bi gledali pod noge in opazovali gorsko cvetje, ki je posebno bujno v poznem poletju.

Srečno pot!

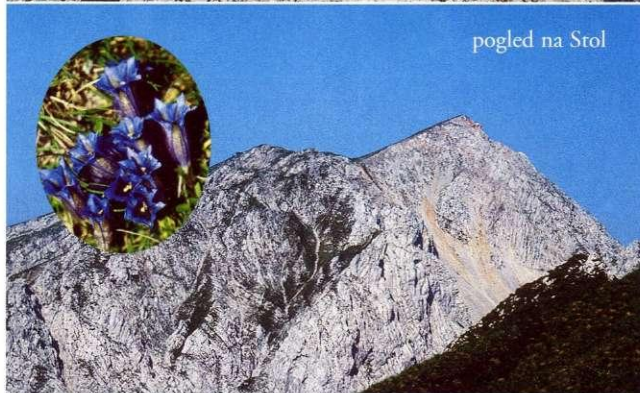
Tone Kelbl

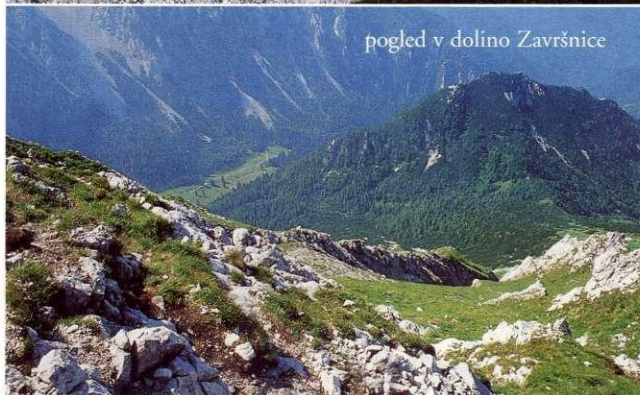
Karavanke pozimi - skrajno desno Vrtača

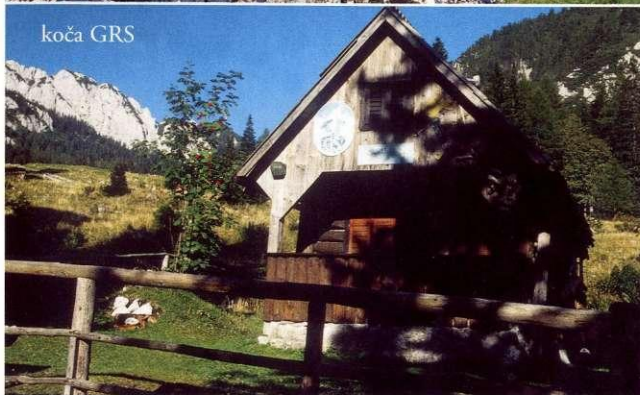
vrh Vrtače

pogled na Strol

pogled v dolino Završnice

koča GRS

KORZIKA – OTOK SREDNJE ROMANTIKE

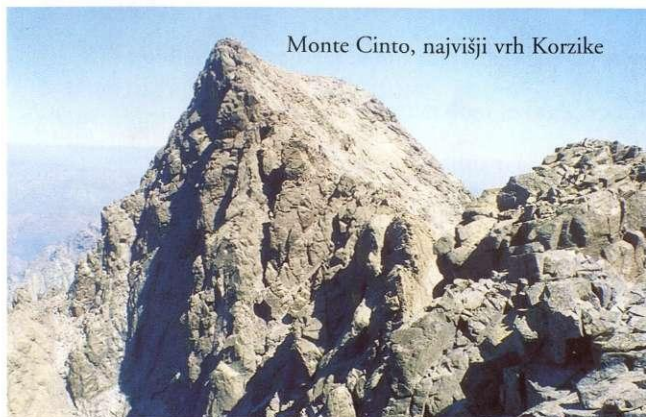
Kaj storiti, če imaš za štiri turnuse ur viška, to je celih štirinajst dni. Korzika, me prešine, in to bi bil ob letošnjem kislem vremenu kar pravi cilj. Dolgo me je že vabila in tudi prijateljica Marta se je mojemu povabilu z veseljem odzvala.

Korzika je francoski otok v Sredozemlju. Meri 8722 km². Glavno mesto je Ajaccio. Pokrajina je hribovita, najvišji vrh je Monte Cinto, ki je visok 2710 metrov. Prebivalci se ukvarjajo z živinorejo, na obrežnih ravninah z vinogradništvom,

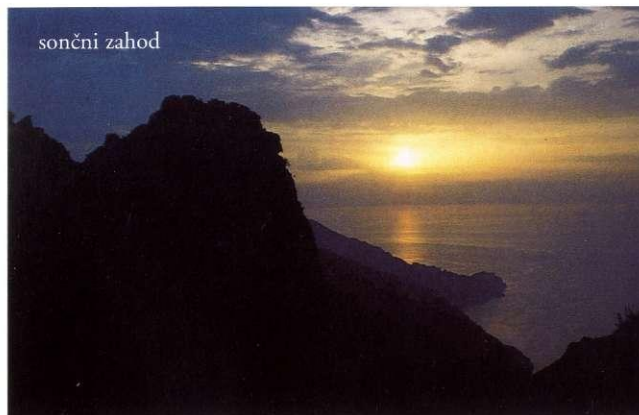

Ajaccio - spomenik Napoleonu

sadjarstvom in gojenjem zelenjave. Glavna panoga pa je turizem, saj jo letno obišče več kot šest milijonov turistov. Njena zgodovine je zelo pestra. V starem veku je bila pod oblastjo Kartagine, od 238 leta pred našim štetjem pod rimsko, od 1300 pod gospostvom Genove, leta 1768 pa je otok kupila Francija. Med prvo svetovno vojno je za Francijo padlo 30.000 Korzičanov. Druga svetovna vojna je prinesla nemško-italijansko zasedbo. Domačini so se uprli in leta 1943 zmagali.

Monte Cinto, najvišji vrh Korzike

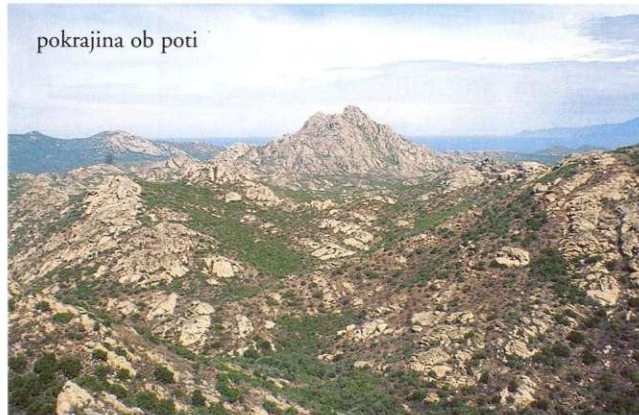

sončni zahod

Ponovno je upor izbruhnil leta 1958, ker so zaželi otok naseljevati s Francozi, ki so zbežali iz Alžirije. Upor so oblasti zadušile, s tem pa se je začelo novo obdobje separatizma. Presenečenje se je zgodilo leta 2003, ko so po 30-letnem korziškem nacionalističnem nasilju pripravili referendum za neodvisnost. Le za las je zmagalo gibanje proti neodvisnosti otoka. Tako bo Korzika z občasnim terorizmom in nasiljem ter zaprtostjo živela še naprej.

Najbolj poznani Korzičan je prav gotovo Napoleon Bonaparte, rojen v Ajacciu – največji vojskovodja 19. stoletja. Osvojil je večino Evrope in Egipt. Korziko je zapustil zelo mlad. Do nje je bil pozneje zelo ravnodušen. Velikokrat, ko so ga vprašali, zakaj za svoj otok ni ničesar storil, je odgovoril, da ni imel časa. So pa njegove reforme prinesle v osvobojene dežele več svobode in boljše življenje, zato nekatere veljajo še danes.

Kako do Korzike? Najboljša rešitev je avto. Najprej je treba prečkati Italijo. Z Jesenic mimo Trbiža, Padove, Firenc in Pise do Livorna je dobrih 600 kilometrov. Livorno je veliko italijansko pristanišče na zahodni strani Apeninskega polotoka. V pristanišče sva prispela slučajno, ker ni bilo nikjer nobenih oznak. Iz Livorna pluje trajekt do Bastije – pristanišča na

pokrajina ob poti

severovzhodu otoka, štiri ure. Cena povratne vozovnice v nizki sezoni za dve osebi in avto je 174 eur. Avtokarto sem kupil kar na trajektu. Izkazala se je za zelo uporabno.

Ves osrednji del Korzike zavzemajo parki in nekateri so pod zaščito Unesca. Zato se je v njih treba obnašati spoštljivo, kajti domačini so zelo občutljivi. Na otoku je kar nekaj vrhov, ki segajo nad 2000 metrov. Najvišji je Monte Cinto z višino 2710 metrov. Otok krasi tudi 43 ledeniških jezer. Gore so primerne za turne smučarje in ob ugodnih zimskih razmerah za plezanje v ledenih slapovih. Po gorah je vodi več transverzal.

Miro Koder

Se nadaljuje

Vsi vemo, kdo je glavni,
kdo koga uboga, vse se ve.
Tudi po poti uradno pravni,
ni vse jasno, kaj to je.

Pravice, te si vse lastimo.
Pri dolžnostih je problem!
Dobrega si vsi želimo,
če mi ne paše, pa ne smem.

Mi »dohtar« reče: »Zdrav kot
riba!«,
pa delat se mi še ne da?
Frajer v invalidsko šiba!
Pravijo: Kdor zna, pač zna!

Pri mojih letih vlagat v znanje?
Po šolah tega ne učé.
Takšno je trenutno stanje:
Bolani mora, zdrav ne sme!

Je jasno. Delamo napake,
a ne ve se, kdo je kriv.
Uporabljajo prijeme take:
Naj drug crkne, da bom živ.

Je vse manj poštenja, to je res,
in tu ne gre zgolj za denar.
Vse manj morale, kar je res,
vse manj: »Bližnjega nikar!«

Bližnjih, kot smo si pri delu,
razen v družini, jih pač ni.
Mnogo ur, tudi pri jelu,
tretjina časa nas drži.

In še takrat nas spor razdvaja.
Z vsakim drugim kdo je sprt.
Če je le možno, nam nagaja,
a vse prekrije mrtvaški prt!

Kaj jutri bo se nam zgodilo,
tega, žal še jaz ne vem.
Strpnost moje je vodilo,
zato podlih iger se ne grem.

Mi lažje je, če sem neresen,
vam stresam vice vseh oblik,
sem raje smešen, kakor besen,
pa lep pozdrav, vaš boter Špik.

Špikovi prebliski

Veliko stvari me zanima. Pa kaj, ko jih nekaj ne razumem, drugih si pa ne zapomnim.

Tudi pametnemu je včasih vredno slediti nasvetu bedaka.

Pametno je imeti tehtne odgovore na vprašanja in tehtna vprašanja, čeprav brez odgovorov.

Prepir je včasih obramba resnice, često lastnih laži in napak.

Toleranca tujih nesmislov in laži je negiranje lastnih prepričanj.

Doslej še nisem srečal bedaka brez pametnih idej in ne genialneža brez neumnosti.

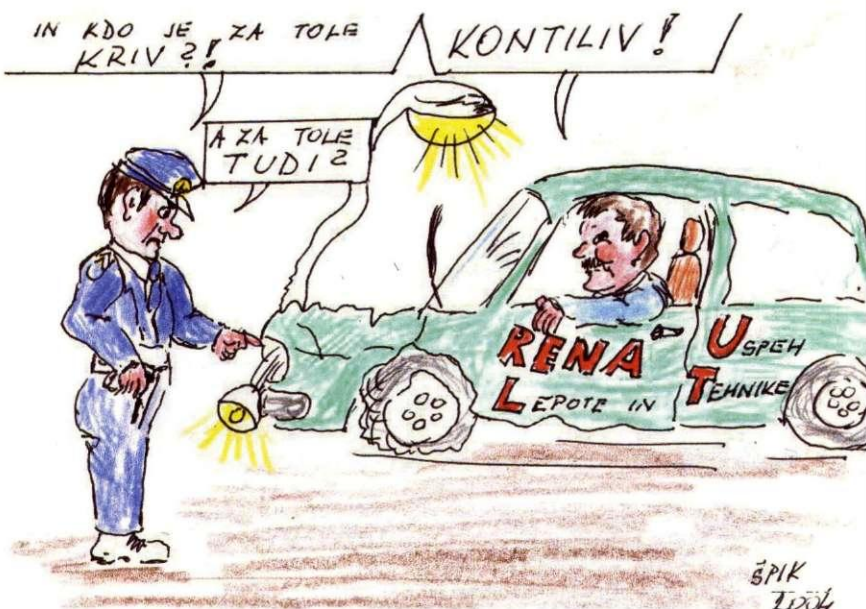
Prej ali slej se vsakdo ujame. Če prej ne, na filter v krematoriju.

Bolj sem izkušen, manj razumem ta svet.

Kupil si bom neko malo živalco, ker pravijo, da več glav več ve.

Kar bi moral v življenju storiti, se mi ne ljubi ali pa mi ne uspe. Česar nočem, mi pa itak samo od sebe rata.

Vedno storim kaj narobe. Vendar to izvem običajno šele od drugih.

Če imajo mnogi težko življenje po lastni krivdi, le-to zato ni nič lažje.

Na zimo je težko imeti življenje z rožicami poslano.

Ne želite drugemu kaj slabega! To se mu je zagotovo že zgodilo.

Ne maram čvekačev. Zato obmolknem, ko si grem na živce.

Vedno zagovarjam pravice malih. Zlasti, ko grem lulat.

Pametni spregovorijo ob pravem času. Geniji takrat umolknejo.

Celo bedaki niso povsem brezskrbni.

Po USTAVI imam pravico izraziti svoje mnenje, vse dotlej, ko mi rečejo: »USTAVI konje«.

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada: 5.000 tolarjev
2. nagrada: 4.000 tolarjev
3. nagrada: 3.000 tolarjev

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon na katerega ne pozabite napisati davčne številke ter pošljite do 10. decembra 2004 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na ovojnico pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:

**MARTIN NAJ BO SUH, DA POZIMI
RASTE KRUH.**

Izžrebani so bili:

1. nagrada: Andreja Dokl, Hrušica 128/a, 4276 Hrušica;
2. nagrada: Marija Šebjanič, Cankarjeva 37, 4240 Radovljica;
3. nagrada: Rudolf Jakopin, Podbreg 2, 4280 Kranjska Gora.

Nagrade boste prejeli na blagajni Acroni. Odprta je vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument in davčno številko.

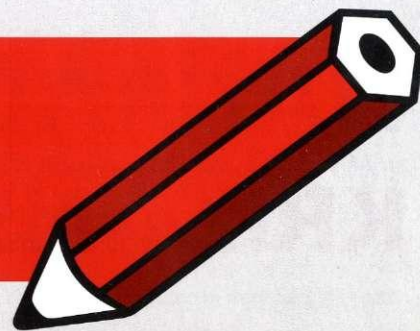

ZAHVALA

Ob odhodu na "Čakanje za upokojitev" se zahvaljujem vsem sodelavcem, še posebej vodju Tehničnih storitev g. Marjanu Bizalju in prejšnjemu vodju g. Valentinu Markežu za spoštovanje in medsebojno razumevanje, ki so mi ga izkazali med mojim delovnim obdobjem ter za prijetno srečanje in darilo ob mojem odhodu.

Anica KRŽIČ

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: DRAGO RONNER	DREVO SKORŠ	NEMA OSEBA NA ODRU	SAKSA- FONIST JAKŠA	SLAVILNA LIRSKA PESEM	REKA NA DOLENJSKEM	NOŽU PODOBNO OROŽJE	RAZTELE- ŠEVALEC	KEČUJI SO INDIJANCI	NEZNANKA V MATEMATIKI	ANGLEŠKO SVETLO PIVO	UTRUDLJIVO DELO	ASPIK JE STRJENA JUHA	BOG SMRTI V HINDUIZMU	OSEBA, KI NOČE BITI IMENOVANA	JUŽNO- AMERIŠKI INDIJANCI	TREMOLO JE TRESENJE GLASU
OPORA								AVSTRALSKI PLAVALEC THORPE				OSUPLOST DEŠČICA S KOLEŠČKI				KAR JE KJE TUJE OD OKOLJA
ŠPORTNI OBJEKT								PIHALNI INSTRUM. ZBOR 9. PEVCEV								
REK ZA MESEC DECEMBER																
PEVEC PESTNER				ZAH. VOJAŠKI PAKT URADNI CENILEC				SMUČI (NORDIJSKO)	PISATELJ HANSSON KATOLIČANI					UDO JUNGERS VODITELJ. WINFREY		
RAFKO IRGOLIČ			OSTANEK KART TRESENJE GLASU					JADRANSKI OTOK SL. REŽISER (JOŽE)					DEL KMEČKEGA VOZA SIGNALNA NAPRAVA			
ZAČETEK REBAVNEGA TRAKTA					ZADNJA GRŠKA ČRKA						STRJENA JUHA IZ TELEČJIH KOSTI					
TORKLIJA					JAPONSKI PISATELJ (KOBO)	DRNOREZEC	ZMIKAVT				SLOV. BALETNIK (METOD)	IZIDOR REJC			PIRAT	ROPARSKA PTICA
AD JE LONSKI OG	SVIT	NOVINAR BABAIČ POGLAVAR ŠITOV					RIBJE JAJČECE	ŽIVALSKA MAŠČOBA PEVEC KOVAČIČ				MESNA JUHA ŠALOM AŠ				
EC A																
OMOTENA ŽENSKA								PERZIJA VEZNIK						SELEN DUŠAN URŠIČ		
PREPROST PLUG					ZDRAVILNA RASTLINA							BABILONSKI BOG GROMA				
RIMSKI BOG LJUBEZNI					LATVIJSKI PESNIK (JANIS)							GALE JE NAŠ REŽISER	ČASOVNA ENOTA			

priimek in ime:

naslov:

pošta:

davčna št.:

rešitev nagradne križanke: